



**KESKKOOLI
HÄÄLEKANDJA**

ILIEIEIK

Spetsiaalne toond

Inglise Kolledž

Leek



ENSV
Riigilise
Raamatukogu

SP 3800

15. detsembril 1934.

Toimetanud: **Lucilla Ulberg**, VIII kl.
 Leida Kanne, "
 Sinaida Hirsch, "
 Hilja Huberg, VII kl.
 Tehniline korrektor: **Juar Paalmann**, VI kl.
 Illustraatorid: **Gunnar Ratasepp**, "
 Maara Mõõlmann, VIII kl.
 Linoollõikeid: **Leonhard Kiil**, "
 " **Uoldemar Siim**, VI kl.



Inglise Kolledži väljanne.



Saatesõna.

Ilmunud on Inglise Kolledž'i häälekandja „Leegi“ uus number. Teine number tahab olla täielikum ja huviküllasem kui esimene. Juba ses suhtes ta suudab enam pakkuda, et kaastöölisi ja kaastöid on rohkem, sest esimese numbri andis välja ainult VII klass, nüüd aga on rakendunud tööhe kõikide, s. o. I—IV keskkooliklasside õpilasi.

Loodame, et kaasõppurid leiavad „Leegist“ mõndagi meelepärast: nii Inglise Kolledž'i enda tähtpäevist ja aktusist, jutukesi, reisu- ja matkakirjeldusi, riimiseppade pelglikke värsiridu, nalju, karikatuure, pilkelaule, ristsõnu, ristmõistatusi jne. Muidugi ei puudu ka kujukaid illustratsioone ja vinjette.

Toimetajad soovivad julgust ja edu „Leegi“ kaastöölisile esimesis arges katsetusis ja paluvad võtta kõiki kaasõpilasi meie „Leegi“ klassidevahelist levingut enda südameasjaks. Siis muutub „Leek“ ikka sisukamaks ja ilmekamaks ning saab meile parimaks sõbraks, kelleks teda oleme lubanud pidada tema asutamispäevil.

Toimetajad.

LEEK LOIDAB.

Kustunud on tulesäde, tuhkki on mustavalt märg, kuid õitselised kannavad väsimatult hagu tuleasemele. Nad segavad tuhka, küürutavad ja puhuvad võidu tuult oma väikestest kopsudest, et süüdata õitsetuld.

Ent tuhk ainult mustab.

Aga siiski noored õitselised on kindlad, et nad suudavad tekitada leeki. Nad puhuvad tuhasse ennast-salgavalt, kogu kehas ja hingest. Ja näe imet, tuha all tuksatabki viimaks säde. Paisub, haarab oma võimusesse kogu haohunniku ja nooltena tõusevad taeva alla välkuvad leegid.

Õitselised on saavutanud oma eesmärgi. Vägevais leeges näevad nad oma töovilja, mis nii soen-

davalt leegitsedes tõuseb kõrgesse õhtu hämarusse.

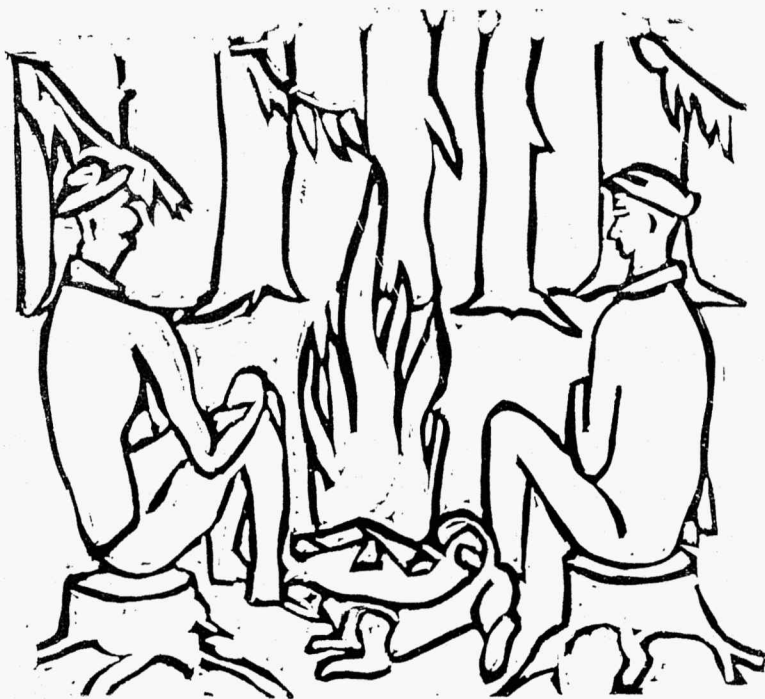
Sumbunud hilisõhtu helguses leegid tungivad kui imeväel nende südamesse, päästavad valla neis õilsaid püüdeid ja unelmaid.

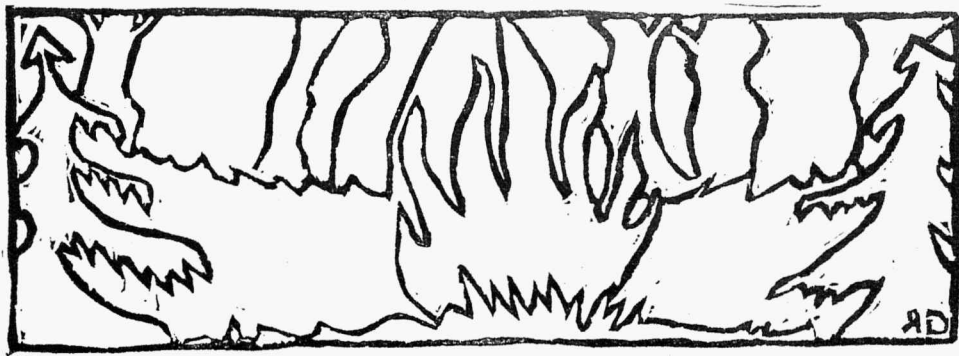
Ikka ja ikka kannavad noored hagu tulle raugematute leekide alahoiuks. Nad on kui töökad sipelgad seal tulise pesa ümber.

Vägev leek, mis algas tuksatavast sädemest ja suundus viimati kõrgusisse, on nende suurim ja väärtuslikem aare, on nende elu sümbol, ja õitselised, noored, hoiavad hoolsalt seda leegitsevat tulesädet oma südames.

Elurõõm ja elutahe helgib nende kõikide palgeilt.

Irma





Leek.

*Vägevalt raksuvad tugevad alasid,
kõrgele tõusevad sähvavad leegid,
kaugele küünib kustumata sära,
kõikjale ulatub ihalduste tungal.*

*Noored, need lõkendaval südamel,
tuliseil tunglail leeki terasest raovad,
tõstavad tunglaid, õhutavad leeki,
et ei kustuks leegi püha tuli!*

*Tuld seal tuksatab iga noore rind,
leeki ta õhutab, leeki mahutab,
leeki ta peidab oma mõtte sähvavagi.*

*Leek, see loitku me kõikide südames,
sära ta sütitagu kõhklejate rindes,
Kõrgele aatemõõka tõstku hinges!*

IRMA.



Meie kooli aastapäev.

12. septembril pühitsesime oma kooli teist sünnipäeva.

Meie kool asutati 12. septembril 1932. aastal. Esimesel aastal oli koolis ainult 34 õpilast, nüüd aga on see arv tõusnud peaaegu kümnekordseks. Meie kooli pere koosneb praegu rohkem kui 300 õpilasest ja 21 õpetajast.

Kooli aastapäev on meile, õpilasile, suurpäevaks. Juba mitu päeva enne seda oleme ärevil nagu omagi sünnipäeva eel. Õpime deklamatsioone, koorilaule jne.

Saabub 12. september. Täna tunde pole. Kell 10 hommikul on aktus ja pärast seda võivad õpilased veel natuke aega koos viibida keskusteles ja lauldes ning siis minna koju.

Algab aktus. Kõige enne peab härra E. Kiviste aktuse vaimuliku osa, siis laulab keskkooli koor. Sellele järgneb kooli juhataja pr. A. Tõrvand-Tellmanni kõne — aruanne õppetegevuse edukusest ja heast vahekorrast õpetajate ja õpilaste vahel.

Selle järele saavad õpilased, kes möödalanud õppeaasta lõpetasid kõigi „hea-

de ja väga headega“, õppenõukogult hoolitsuse tunnustuseks ingliskeelseid raamatuid. Üldse on neid „cum laude’sid“ kolmkümmend, kelledest kõige parem on VIII klassi õpilane Leida Kanne. Temale järgnevad õppetöö tulemustelt VI klassi õpilased Ivar Paalmann, Voldemar Siim, Iriina Riim j. t.

Peale selle kantakse ette deklamatsioone: Juhan Liivi „Võitluses“, Adu Reinvaldi „Kõdukeel“, Markus Univeri „Hümn Eestile“, ka algkooli lastelt salme nii eesti kui inglise keeles. Laulab algkooli koor paar laulu.

Nüüd tuleb tähtsaim osa meile, õpilasile, mil saame oma austatud ja armastatud kooli-juhatajale enda lugupidamist avaldada lilledekingituste näol, mis ulatatakse austatavale kõikide õpilaste käteplagina saatel.

Aktuse lõppedes laulame isamaa-hümni ja rõõmsatel nägudel ja säravail silmil jagame keskustelus aktuse muljeid, mis kõigil kõige pidulikumad.

Sinaida H.

Kuule mind!

*Jõudnud sügis, leht juba koltumas,
jõudnud sügis, tuul tihti mühamas.
Sügistormis iga puu paindub,
talv ju pea kiirelt sammub.*

*Kuule mind, kuule mind, õõtsutav tuul!
kuule mind, kuule mind, leheke puul!
Leheke, kuule mu kaebust, mull' lohutust anna,
tuul, kuule mu õnnetust, valulist, ränka!*

*Võta mind sülle, tuul, vii mind kaugele,
vii mind ära siit tundmata pinnale!
Leheke, õilislugusid jutusta mul —
selle eest tänulik tahan olla sul!*

Irka.

Sügisel.

*On juba sügis, hiline,
ma leidsin konna veel unise,
Räästas tilgub ja taevas välgub
ja aralt hüppab mu unine konn, —
nii sügiseilmad ju tänauu on.*

Elo T.

Anna Haava 70 a. hällipäevaks.

Ta on Põhjamaa tütar, Läänemere kaldailt. Ta on omad esimesed mängud mänginud suitsuse tare savipõrandal ja karjas käies metsakohinast ja ojakesevulinast joonud isamaa- ja emakeele-armastust.

Anna Haava, perekonnanimega Haavakivi, sündis 3. oktoobril (vana kalendri järele) 1864. a. Kodaveres, Pala vallas, Haavakivi talus, kus ta esivanemad olid elanud juba mitu-mitu põlve. Juba viieaastaselt õppis A. Haava lugema, hiljemini viidi ta Pataste mõisa erakooli ja Tartu kõrgemasse tütarlastekooli.

Mõlemas koolis kui ka Tartu kostikohtades oli tol ajal saksastamine peatulesandeks. „Haavakivi“ ristiti „Eспенsteiniks“, igas tükis näidati eestlast naeruväärilises valguses ja nähti haritud inimeses ainult sakslast.

Siiski tuli A. Haava sellest katsumistulest tervena välja ja jäi eestlaséks ihu ja hingega. Lõpetanud koolikursuse 1884. a. kooliõpetaja diplomiga, veedab mõne raske aasta Venemaal koduõpetajana.

Võõrsil ei ole A. Haaval kaua püsi, tal tundub olevat kitsas ja umbne, teda ei näi see ümbrus ja õhkkond rahuldavat. Ta

tuleb koju Haavakivile ja on venna juures perenaiseks.

Siin tabab teda raske haigus ja surub ta pikemaks ajaks voodisse. Kõigi nende elamuste mõjul muutub A. Haava luule kurvaks ja unistavaks. 1906. a. asub luuletaja jäädavalt Tartu, kus ta elatub kirjatöid tehes.

Anna Haava laulud on koondatud mitmesse luuletustekogusse, mis järkjärgult ilmusid, need on: „Anna Haava luuletused“ I—III, „Lained“, „Ristlained“, „Põhjamaa lapsed“, „Meie päevist“. Palju on luules isamaalisi aineid. Biograafilist materjali pakub ta idüllide vihik „Väikesed pildid Eestist“. Peale selle on A. Haava rohkel arvul soetanud paremat tõlkekirjandust eesti keele, nagu Kreeka ja Rooma muinaskangelased jne.

Anna Haava laulud on: laulud linnukesest, lillist, mesilasist, kevadest, armsamast, päikesest ja kastest... Noil sõnul laulame koorides, soololauludes, duettides j. n. e. tänapäevalgi. Ei või unustada noid laule, sellist sooja südamlikkude luulet nagu Anna Haava laulud!

Anna Haava laulud on ta elulugu.

Sinaida H.

Anna Haava aktus.

15. okt. k. a. pühitseti üle Eesti meie tähtsama naiskirjaniku ja -luuletaja Anna Haava 70-aastast sünnipäeva.

Pea igas koolis peeti aktust Anna Haava sünnipäeva puhul. Ka meie koolis räägiti aktusel Anna Haavast ja ta loomingust ja õpilaste poolt deklameeriti ja lauldi Anna Haava luuletusi.

Esimeseks õpetaja E. Kiviste pidas kõne, milles rõhutas, et peame olema uhked, et meie väikesele Eestile on antud sääraseid tublisid kodumaatütmeid nagu seda on Anna Haava.

Järgnes kaasõppurilt Sinaida Hirschilt ettekanne Anna Haava eluloost ja luulest.

Ettekanne oli südamlük ning andis üleva mulje Anna Haavast.

Järgmiseks laulsid kaks kaasõpilast, S. Matson ja H. Ahlbaum, klaveri saatel duetina „Ei saa mitte vaiki olla“ ja soolona „Tasa, tasa, tuulekene“.

Õpilane I. Kaevats luges katkendi Anna Haava jutust „Koduigatsus“, õpil. H. Huberg deklameeris „Sa ole kõrgem kui su saatus“ ja õpil. L. Viikberg „Küll oli ilus noorusaeg“. Lõpuks laulis algkooli koor „Järv leegib eha paistel“. Sellega oli lõppenud aktus, mis oli väga meeleolurikas.

Leida K.





Lõkkeõhtul.

Inglise Kolledži kodutütred ja noorkotkad korraldasid 9. talvekuu õhtul ühise lõkkeõhtu ja piduliku koonduse.

Pidulik koondus avati hümniga, mille kestel tõmmati vardasse laual sini-mustvalge rahvuslipp. Peale hünni laulmist süüdati laual traditsiooni kohaselt kaks küünalt. Selle järele andis hr. ltn. E. Nesselberg lühikese kokkuvõtte noorkotkaste tegevusest ja võttis vastu neljalt algajalt nende pühaliku tootuse.

Kaminas, mille ees istusid kodutütred ja noorkotkad, süüdati tuli. Tule süütamise ajal kamina ees istuvad kodutütred ja noorkotkad manasid tulevaime, sõnades: „Sütti, sütti, põle, põle — tuli!“ Tekkis müstiline meeleolu. Leegitses rõõmus tuli ja heitis punakaid helke noorile.

Algas ettekanded kodutütardelt ja noorkotkastelt. Oli igasuguseid kahekõnesid, laule, deklamatsioone ja palju

muud huvitavat. Suure osa ettekandeist täitsid noorkotkaste salgavanemad E. Järv ja P. Frisch. Oma huumoriga valmistasid nad palju lõbusaid hetki koosviibijaile.

Leegid jäid üha madalamaks, sügavamaks muutus puna noorte rõõmsatel nägudel, kuni vaikselt, otse pühalikult kõlas kodutütarde ja noorkotkaste ühine „Õhtupalve laul“.

Vaikselt nagu leegidki kustusid nende häälled, jäi vaid kaja, nagu leekidest jäid söed; kadusid söed, jäi tuhk ja lõkketulest mälestis.

Vaikselt tõusid noored ja rivistusid. Kõlas jälle hümn, langetati lipp, kustutati küünlad. Lõppenud oli pidulik koondus, lõppenud lõkketuli.

Algas teejoomine, siis peeti ringmänge, lauldi. Kõigile jäi lõkkeõhtust ülev meeleolu.

Lucilla V.

Igaüks on oma õnne sepp.



Kui vaadelda seppa tema töö juures, siis näeme, kuid viimane vormitust rauatükist loob kasulikke tarberiistu. Kui ta viilib iseäranis andumusega oma töö juures, siis tulevad sepised seda ilusamad ja puhtamad. Meie võime võrrelda inimest sepaga ja tema elutööd, eluõnne sepisega.

Oma õnne, see on oma sepise saavutamiseks peab inimene esmajoones evima mingisuguse hariduse, mille valimine loomulikult oleneb sihist, mille poole ta püüab ja millega ta loodab saada õnnelikuks.

Tihti tuleb ette juhtumeid, kus inimene on omandanud ebakohase hariduse ja valinud endale ebasobiva elukutse, mis ennast hiljem annavad tunda tugevasti.

Säärane inimene ei saavuta pea kunagi oma eluõnne, sest oma ebakohase elukutsega suudab ta, võib olla, küll ennast kuidagi elatada, seejuures aga saavuta-

mata elu kõrgemat sihti — õnne, rahuldust oma tööst.

Tavaliselt püüab inimene paremuse poole, nähes selles oma õnne. Õnne saavutamiseks peab inimene rakendama tööle kogu oma mõistuse, energia ja töötahete, seades omale sihiks tähisteni püüdmise.

Viimane seisab kultuuri tõstmises, inimsoo pahede hävitamises ja igasuguse hea ja uue loomises. Seejuures peab inimene pidama silmas asjaolu, et ta iialgi ei saa täit õnne, kui ta on oma sihi saavutamiseks valmistanud piinu ja meeolehärma oma kaaskodanikele.

Elades ja töötades puutub inimene kokku hea ja halva seltskonnaga. Halva seltskonna eest peab inimene hoiduma, sest viimane on viinud põhja nii mõnegi lootustäratava noore ja vana. Muutnud nad ühiskonnale kahjulikeks liikmeiks ja hävitanud neis südametunnistuse, mis toob kaasa, kui nad on jõudnud arusaamisele oma languse suurusest, nende hingelise kokkuvarisemise. Säärased inimesed ei saa enam pea kunagi õnnelikeks.

Kestva ja järjekindla tööga kogub inimene enesele varanduse, mis kindlustab teda majanduslikult; sest inimene ei saa olla õnnelik, kui tal puudub kodu või kui ta kõht on tühi, sest kodutu olek ja tühi kõht halvavad inimese töötahet.

„Igaüks on oma õnne sepp“ on vanasõna, milles peitub suur ja sügav tõde. Samuti kui sepp vormib rauatükki, samuti vormib ka inimene oma õnne.

Vilunud sepp taob rauatükist kunstitööd. Vilunud, tugeva tahtejõuga ja korralik inimene oma elukutses saavutab õnne ja endaga rahulolu. *Verner P.*

LUGU EERIKUST.

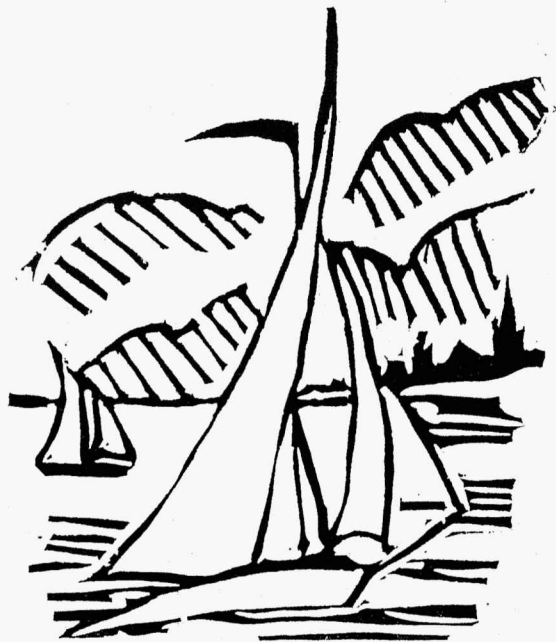
Eerik oli jaoskonnaarsti poeg väikesest sadamaalevist. Tema teades olid tema doktorist isa ja kirikuõpetaja ainsad tähtsad mehed ümbruskonnas. Vahetevahel ilmus sinna alevisse ka teisi härrasmehi valgetes pükstes, mustades kuubedes ja kuldpaeltega varukal ja mütsi ees.

Need olid sadamasse tulnud laevade kaptenid. Nende riietus meeldis Eerikule eriti ja tundide viisi võis Eerik seista sadamasillal ja vahtida võõramaa laevu ja võõramaa mehi.

Eeriku ema oli haiglane, healoomuline daam, kes armastas poega kui silmatera. Doktorihärrased olid üksmeelsed selles, et pojast peab saama peen ja haritud mees, võimalikult arst või vähemalt kunstnikki. Et poeg ei tarvitseks „labastuda“, käies lihtinimeste laste seas kohalikus algkoolis, võeti talle koduõpetaja.

Kuid see ei osanud Eerikule seletada õppeaineid nii huvitavalt, et poiss oleks viitsinud kuulata tähelepanelikult. Palju huvitavam oli vahtida aknasse, kust paisis selgesti sadam oma laevameeste ja alalise askeldamisega.

Kuna Eeriku edusammud õppimises ei olnud hiilgavad, siis vahetati kodukooliõpetajaid alguses igal aastal, hiljem iga poolaasta tagant. Eerikule meeldis mõni-



gikord lahkuda tunnist ja minna sadamasse paadiga sõitma, õngitsema või vaatlema laevu. „Süüdi“ oli muidugi vanemate arvates jällegi õpetaja, kes ei seisnud oma ülesande kõrgusel ja ei suutnud kõita õpilast töö külge.

Nii saabus aeg, mil Eerikul tuli astuda pealinnas keskkooli. Eerik püüdis siingi käituda vaba mehena, ilmus tundi,

kui meeldis, ja jalutas teinekord päevade viisi ringi, ilma koolis nägu näitamata. Kevadel Eerik jäeti klassi „istuma“.

Vanemad pahandasid kooli üle ja poiss paigutati teise kooli. Seal kordus seesama: poiss jäi jällegi samasse klassi.

Kui pealinnas enam ühtki keskkooli ei leidunud, mis oleks väärinud arsti poega, kellest pidi saama teadlane või vähemalt kunstnik, saadeti poiss provintsi keskkoolesse: Rakverre, siis Kuresaarde, Pärnu. Kuid asi ei paranenud. Poiss ei jõudnud keskkooli teisest klassist kaugeemale.

Vanemad tahtsid õnne katsuda veel Valga keskkooliga. Ühel ilusal augustikuu päeval saadeti pojuke Valga poole teele, kaasas manitsused ja moosipurgid.

Kui isa paar nädalat hiljem Valka saabus, et poja edasijõudmise üle järele kuulata, selgus, et Eerik Valka üldse polnud ilmunudki.

Kõik poja üle järelkuulamised ja ta otsimised osutusid asjatuks. Lein perekonnas oli piiritu. Arvati, et Eerika õnnetu surma leidnud või kurja käe läbi otsa saanud.

Jõuluks tuli arsti perekonnale Kopenhaagenist pühadekaart allkirjaga — Eerik. Ei mingit seletust.

Vanemate rõõm oli suur. Kopenhaage-ni konsulil lasti Eerikut otsida igalt poolt,

kuulati järele laevadelt, mis Kopenhaagenis peatunud, kuid jällegi asjatult — Eeriku asukoht jäi teadmatuks.

Järgmisel aastal tuli pühadekaart Havannast. Siis aga mitme aasta jooksul ei kuulnud Eerikust sõnagi.

Tänavu kevadel, kuus aastat peale Eeriku kadumist, tuli L. sadamaalevi alla suur kaubaurik, et võtta peale telliskivi-koormat. Suur laev ei pääsnud sadamassilla juure. Ühendust maaga peeti mootorlotjade abil.

Esimese lodjaga tuli aurikult maale noor, sirge laevaohvitser. See näis olevat alevikuga õige tuttav. Ilma kelleltki teed küsimata sammus ta arstimaja poole. See meremees oli Eerik.

Õhtul pühitseti arsti perekonnas pidulikult poja jälleenägemist kauade aastate tagant. Eerik tervitas südamlikkude sõnadega oma vanemaid ja palus andeks, et on petnud vanemate lootusi. Ta polevat tahtnud saada ei arstiks ega kunstnikuks, vaid meremeheks.

Sõitnud esiti lihtmadrusena laevadel paar aastat, korjanud raha. Siis lõpetanud omal jõul Malmö merekooli, teenivat praegu suurel kaubaurikul tüürimehena, kuid lootvat varsti saada kaugesõidukapteni koha.

Hilja S.





Jõululaupäeva õhtul.

. . . Ja väljal, kuis kõlamas inglite keel: „Au kõrges, all rahu ja rahval hea meel!“ kõlab koguduse laul. Seal korraga kostab kuskilt kaugelt õpetaja hääl: „Teile on sündinud Önnistegija!“ Mind valdavad mitmesugused tunded, milledest ma lahti saada ei suuda ja ikka helisevad minu kõrvus õpetaja sõnad: Teile on sündinud Önnistegija!“

Imelik rahuldustunne valdab mind. Loodan ka endale andestust mu eksimuses. Ma silmitsen küünlaid lühtreis ja kuuske altari ees, mis särab ja hiilgab, heites ümberringi valgust, helget, meile kõigile nii püha valgust.

Jumalateenistus on lõppenud. Ma sammun mööda lumist teed kodu poole. Seisatun jõe sillal ja hakkam silmitsema tähti, mis vilguvad sinisel taevalaotusel, ning kuu nende keskel otsekui truu karjane, kes valvab oma lammaste üle. Ja mulle

näib, nagu vilguks üks täht heledamini kui teised tähed.

Mulle meenub ilus jõululegend sellest, kuis inglid kuulutasid karjastele Önnistegija sündi ja kuis karjased tähtede järgi tõttasid Petlemma viima kingitusi oma kuningale. Kerkib silmade ette Petlemm tema kohal helendava hiigeltähega. Ka sõim, kus Jeesus lamas, ja tema kõrval Maria ja Joosep.

Mind valdab heldimus. Astun edasi. Ümberringi on vaikne, ainult lumi minu jalgade all krudiseb. Kõikjal on pime, vaid kuu kuma valgustab teed.

Jõuan koju jõululaupäeva õhtu isesuguses hardumuses. Silmitsen kaua vaikselt säravat kuuske. Alles hilja õhtul märkan magama minna. Voodis, enne uinumist helisevad veel kaua minu kõrvus õpetaja sõnad: „Teile on sündinud Önnistegija!“ . . .

Rix.



Muljeid Otepääst.

Möödunud suvel avanes mul võimalus külastada esmakordselt meie kaunimat kodumaa nurka — Otepääd.

Paluperast Otepääni sõitsin omnibusega läbi huvitavatest kohtadest. Alul soo, siis mets, tasandik lokkavate põldudega, jälle mets ja siis künkad, kivised põllud, orgudes vilkuvad väikesed järved.

Mida ligemale Otepääle, seda ilusam maastik. Varsti vilksatasid kauguses Pühajärv ilusate saartega, park, loss, Turistide Kodu, kõike silmitsesin uudishimukalt. Eriti vaimustusin „Apteekri“ mäele ehitet tornist.

Alev mulle ei meeldinud, tavaline keskus: kirik, kabel, koolid (algkool ja gümnaasium), apteek, mõned ärid jne. Leidsin Otepääst äri, millist meil Tallinnas kindlasti ei leidu, nimelt „Kudutud Riepte kauplus“!

Siirdusin Apteekri mäe torni. Avanes tore panoraam. Siin valmis rukis, seal hakkegi, luhas heinakuhjad. Paiguti rohetav oder, kõrval valendav kaer, roheliised kartulipealsed lappidena paisatud lai-ali.

Tagafoonil metsatukk varjundirikka kase- ja kuusemetsaga. Nende küngaste ja

metsatukkade vahel peegelduvad sinijärved, millede kaldal nägusad talutared. Siin kodumaa „tuhande järve“ maal veetsin ilusamaid suvepäevi.

Tornis lõõtsub tuul. Lõõtsu, tuul, aja segamini mu juuksed, puhu läbi mu õhukesest riietusest, puhu, puhu veelgi kõvemini! Ole tervitet kodumaa kaunim koht!

Pühajärv kutsub! Laskun tornist ja siirdun Pühajärve kaldale. Järv virvendab õrnalt, saates laineid kalda pilliroosse sosistama lugusid vanust uljaist eestlast, kes võitlesid oma vabaduse eest, kelle veri värvis Pühajärve vooge ja kaldaid.

Eemal paistavad Sõsarsaared ja veidi kaugemal Kloostrisaar, tõustes ilusate tuttadena virvendavast veest.

Pühajärve loss jättis mulle mahajäetu mulje. Lillepeenrad rohtunud, elupuupõõsad pügamata, jalgteed korratud jne. Lossi ees kasvab korgitamm piiratud aia-

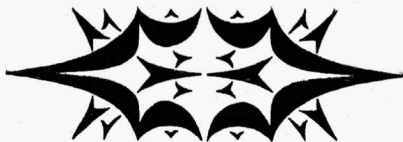
ga. Vaene puu! Inimesed ei mõista sind, kui julmalt on nad lõikunud su koore, lastes tihti tera su südamesse, tahtmata haavanud sind, teinud sulle haiget.

Võib olla vaid mõned aastad näed veel loojuvat päikest kuldavat Pühajärve vooge, näed ta saari, kuuled ta kohinat. Kõhklen, et elad veel kaua, sest paljud su oksist on kaotanud lehtkatte igaveseks. Ei tea, kui kaua kannavad veel järeljäänud elavad oksad lehtkatet.

Ajal, mil viibisin Otepääl, elasin kaasa suure peopäeva: kabelijutluse, vabaõhuetenduse „Otepää all“, kontserballi ja tantsuõhtu.

Õeldakse, et „Otepää all“ õnnestus kunstiliselt, — minu meelest mitte. Mu huvipinge massmängu vastu haihtus kohe, kui lavale ilmus tantsitar Vene vürsti ette tantsima — „Tangorita“ helide saatel... Milline maitsetus ja ajalooline võlts!

Lucilla V.





Noorkotkaste III Üleriiklik õppelaager Elvas.

(27. VI — 2. VII 34.)

Tegevusrikkamaid ja huviküllasemaid sündmusi noorkotkaste suvises elus on laager. Nagu iga suurima ettevõtte puhul nii ka laagrisseõidu ettevalmistamisel on rabelemist ja tööd küllalt.

Saabusime hommikuse rongiga Elva. Olime esimene malev, kes kohale jõudnud. Lõunaste rongidega saabusid ka teised malevad ja siis algas telkide ehitamine. Kuni olid laagrirajooni ühtpidi läbi jalutanud, oli teises laagri otsas maastik juba muutunud. Öhtuks oli ju vaja ulualust, kus pikast reisist ja sellele järgnenud pingutavast tööst roidunud keha saaks puhata.

Laagri erisündmusist tuleb mainida noorkotkaste peavanema härra kindral J. Laidoneri külaskäiku. Samal päeval olid jälgimas meie tööd ka kaitseliidujuhid. Järgnevgi päev oli külalistehorhe.

Minule oli huvitavaks sündmuseks suur laagrimäng, mis toimus mõne kilomeetri kauguses metsas. Ohetavaina ja

väsinuina tulime tagasi, kuid tulvil noorusvaimustust.

Vähem huvitavaks kujunes külla-jalutuskäik Vapramäele kaitseliidu laagriks. See toimus äpardustega: vaevalt rivistusime jalutuskäiguks, kui laagrijuhid meid suure rutuga pidid saatma telkidesse paku ägeda äikesevihma eest. Kui siis tunni aja järele ilusad päikesepaistes uuesti rivistusime ja ligi viis kilomeetrit olime jalutanud, hakkas jälle vihma sadama.

Vihma käes peeti ka jumalateenistus Vapramäel ja siis sammusime tagasi oma laagrisse. Ilusa ilmaga jõudsime tagasi laagrisse, ainult läbimärjad riided tulid kohe võtta kuivatamisele.

Järgnev päev oli jälle päikesepaisteline ja lõunaks, s. o. laagri lõpetamise ajaks, olid kõik riided ja muu ilusasti kuivanud.

Õppelaagri hea kordamineku tuleb kirjutada laagrijuhide ja ilusa ilmastiku arvele, kõigil päevadel, välja arvatud pühapäevane hoovihm, kestsid päikeseküllased ilmad.

Kissa.



Lohul laagris.

Iilusl suvehommikul kogunesime noorkotkad „S.S. Kalevi“ väljale. Kell seitse rivistusime ja läksime trummipõrina saatel jaama. Rongis enne ärasõitu lauldi ja naljateldi. Kõik olime eelolevast sõidust vaimustatud. See oli meile esimene laagrisõit. Sõit kitsarööpalisel läks väga pikkamööda. Poisid heitsid rongi arvel nalja, et peaks õige teist tagant läkkama.

Kella üheteistkümne paiku olime Lohul. Sealt läksime rivikorras Loone maalinna poole, teel tervitasid meid Lohu elanikud. Tunniajalise käigu järele jõudsimel maalinna.

Meid võttis vastu laagripealik ja soovis meile kõige paremat laagris viibimise heaks kordaminekuks.

Algas kõige tähtsam laagrisolemise osa — telkide üleslõõtmine. Kui sellega valmis saime, läksime sööma. Peale sööki tuli voodite ehitamine ja nende sisustamine.

Kõigi nende toimingutega oli õhtu saabunud. Läksime suplema ja peale selle

magama. Magamine polnud kõige mõnusa minule ja telgi pealikule, kuna voodid olid meile liiga lühikesed.

Järgmine päev algas juba hariliku korra järele. Kell seitse pidid kõik üles tõusma ja voodid korda seadma. Selleks oli 10 minutit aega. Siis tuli hommikune võimlemine ja ujumine. Peale ujumist oli pool tundi aega hommikusöögini.

Peale hommikusööki hakkasime oma telki sisustama. Mina hakkasin tegema telgis lauda ja telgipealik seljakottide alust; kusjuures meile väikesed poisid tihti tülikas olid. Tuleb väikemees ja kaebab, et teine teda löönud. Teine ajab tagasi. Ole nüüd kohtunik ja tee kindlaks, kes on süüdi. Meie telgi kõige suurem hädavares oli „Pahva“, kellele pärast pandi nimeks „Sohva“. See päev lõppes nagu eelminegi supluse ja õhtusöögiga.

Kolmandal päeval oli peale suplust pidulik lipu tõstmine. Peale tseremoonia võtsin kirve ja läksin metsa puid tooma,

saadetud kahest põngerjast. Raiusin pa-
rajad puud.

Kuid nüüd oli häda nende äraviimisega. Poisid olid mustikasöömises hoogu sattunud ja ei tahtnud laagrisse tagasi pöörduda. Viimati sain nad nii kaugele, et hakkasime tagasi tulema.

Puudest ehitasin meie telgi ette värava. Siis hakkasin söögilauda kaevama. See oli tükk tööd. Kuna maa oli kivine, siis andis kangutada, enne kui laua valmis sain.

Järgmisel hommikul enne lipu tõstmist oli telkide järelevaatus, et hinnata laagri korralikumat telki. Liputõstmise juures öeldi, et meie telk oli pääsenud esimese nelja hulka. Järgmine hindamine pidi näitama, milline telk oli laagris parim. Sellest õhutatud tegime kõik, et telk ja ta ümbrus oleksid nägusad.

Õhtul oli luuremäng. Poisid sattusid hoogu. Ei vaadatud, kas oli jõgi või raba ees. Igalt poolt mindi läbi. Kui laagrisse tagasi jõuti, oldi mudased ja märjad.

Viimasel päeval oli parima telgi lõpphinne. Peale lipu tõstmist teatas laagri pealik, et Lõuna malevkonna teine telk ja meie telk olid saanud 10 punkti. Pari-

maks telgiks tunnistati Lõuna malevkonna teine telk. Meie võitsime Kalevi malevkonna auhinna, mis oli määratud Kalevi malevkonna parimale telgile.

Pühapäeval tuli meie laagrit küllasta noorkotkaste peavanem kindral J. Laidoner. Mina ja J. Vestholmi gümnaasiumi rühma kotkas pidime demonstreerima uppuja päästmist, kuna olime sooritanud sellekohase katse meie praeguse võimlemiseõpetaja mag. A. Grünbergi juures. Peale seda oli ujumisevõistlus Kalevi malevkonna ja teiste malevkondade koondise vahel, kus meie malevkond tuli võitjaks. Õhtul oli lõkketuli mitmesuguste ettekanetega.

Esmaspäeval algas Tallinna tagasisõit. Võtsime telgid maha ja ajasime kõik augud tasa. Kell neli p.l. läksime rivis Kohila jaama. Tallinna jõudsime kella seitsmeks õhtul.

Järgmisel hommikul oma kodus enda voodis ärgates võisin konstateerida, et omas voodis on ikka parem magada kui laagrivoodis. Kuid söögiisu oli laagris ap- lam ja läbielatud muljed ja mälestused parimad.

Paul F.



Juhtum jaaniööl.

Alliku tüdrukud Maie, Viivi ja Ene käisid kibedate nägudega. Ei Maie ega Viivi laulnud rõõmust viisikest lehma lüpstes, Enegi ei joosnud rõõmsasti mune pesist ära tooma. Oli ka põhjus.

Eile oli Uusimaa Ago käinud tähtsa näoga teatamas, et homme korraldab oma Kesamäel jaaniku, mis paistab üle kihelkonna. Laastud isegi juba metsast mäele veetud.

„Oodake tüdrukud! Kui Kesamäel tuli loidab, et te siis kohal olete!“

Tüdrukud olid lubanud, eriti rõõmustus linnapreili Ene, sest ta polnud olnud enne jaanitulel.

Ago oli Vainu Peedu ja Jukuga Pikksaarde peole sõitnud.

Peale õhtusööki kogunesid tüdrukud Maie tuppa. Kui pahurad nad olid. Jutt ei sobinud, laul vindus kui tuli märjas puus, magada ka ei tahetud, kuigi lakka oli alles eile veetud värsked heinu.

„Teate mis,“ alustas lõpuks Ene juttu: „Ago ütles, et laastud on veetud Kesamäele, läheme ja süütame need põlema! Las siis Ago imestub ja pahandub.“

„Tore! Mis sa Viivi sest arvad?“ küsis Maie õelt.

„Mis mulgi selle vastu võiks olla. Aga sa räägi tasem, muidu vanemad kuuluvad ja meie jaaniõhtu on rikutud.“

Tüdrukud on hiirvaiksed. Järsku avaneb uks ja sisse peaaegu „veereb“ tüse perenaine: „Noh, latse, kas veel sõba silmale ei saa? Kas teie ei kuule, kuidas esä juba norskab?“

Ja, ja, kohe nad lähevad lakka, ainult veidi jutlevad Maiega, puikleavad lapsed vastuseks.

„Mis te nüüd vanale inemisele võltsite, nagu ma ei teas, mis te tegema hakkate. Minge pääl, latsekõse; ja Maie ja Viivi valvake, et Ene ei külmetuks!“

„Oh ei, kallid kasuema, olge täiesti muretu!“ Ega tema, Ene, esmakordselt maal ei ole, pealegi on Viivi vana talvemantel tema kasutada. Magagu kasuema aga rahulikult ja ärgu peremeest äratagu.

Vaevalt on perenaine ära „veerenud“, kui toas algab kibin-kabin. Viivi otsib tikke, Maie paberit ja Ene uhkustab tulemasinaga, sest Viivi on leidnud ainult neli tikku. Maie avab akna, see kriuksub kõvasti, peremees kõrvaltoas köhatab, aga norskab jälle. Eestois kukub kellakägu ühtteistkümnendat tundi.

Tüdrukud, jõudnud Kesamäele, vihasuvad ega luba naabri Agole seda kunagi andestada, et see hoopis laastuhunnikuga, endal kõlbmatu haorisu ja kuuseokkad Kesamäel, pealegi vihmast ligunenud.

Tüdrukud käivad ümber kuhila ja proovivad tuldkiläita, aga asjata.

„Mul on idee! Ago võttis hiljuti metsa maha. Kindlasti pole ta hagusid koju vedanud, läheme metsa ja kisume haoriidast kuivi hagusid välja,“ ütleb Viivi.

Mõeldud — tehtud! Tüdrukud seavad sammud metsa poole.

„Viivi, seal pole ju maanteed, seal on ju Ago kesvaoras,“ hüüab Maie.

„Tule siia poole, siin pole vist orast,“ annab Ene nõu.

„Ei, mu kallid, siin algab Ago ristiku põld. Peame vist kraavi sumpama,“ torakab Maie.

Metsa jõudnud, tüdrukud ei vali lähi-

mat haoriita, vaid kaugemalt suurema. Maie näitab, kuidas tuleb hagusid kiskuda ja milline on paras sülem. Viivi ja Ene ei taha temast maha jääda, vaid aitavad südilt kaasa. Kesamäel murtakse haod ja laotakse Ago „laastuhunnikule“. Varsti loidab rõõmus tuli.

„Sinna, rõuguredelitele! Mõisa poolt tuleb inimesi,“ käsutab Maie.

Tüdrukud jooksevad redeliteni ja ronivad nendele. Juba jõuavad tulijad tuleni.

„Need ju Kõrgemäe tüdrukud,“ ütleb Maie.

„Juba lähevad ära,“ vastab Viivi.

Vaevalt on Kõrgemäe tüdrukud lahkunud ja peidus olevad tüdrukud kavatsevad asuda koduteele, kui tulele lähenevad kaks meest. Käivad ümber tule ja näivad nii õnnelikudena.

„Need näevad vist tuld esmakordselt,“ salvab Ene.

„Need on ju Uusimaa Aare ja Vara Kalju, Ago vend ja lellepoeg,“ tutvustab Maie.

„Nad pidid ju olema Pühajärvele sõitnud,“ vaidleb Viivi.

„Ükskõik! Praegu on nad igatahes siin ega kavatsegi vist nii pea liikuda,“ otsustab Ene.

Poisid kaovad viivuks ja ilmuvad puukandamitega. Kohendavad tuld ja tunnevad mugavust.

„Peame vist nendega sõprust sobitama, mul on koledasti külm,“ kurdab Viive.

„Mõisa poolt tuleb jälle inimesi, võibolla need hirmutavad poisid minema, siis saame koju,“ lohutab Maie.

„Kuju? Soo! Nüüd saab meie trio kvintetiks. Näete, poisid jooksevad süüpoole. Laskuge madalamale, võib olla nad siis meid ei märkagi!“ käsutab Ene.

Poisid, jõudnud redeliteni, jäävad alul seisatama. Tüdrukud vaevalt julgevad

hingata. Siis järsku algab kobin ja Aare pea ilmub silmapiirile.

„Kalju, roni üles, siin veel rahvast!“ hüüab ta alla: „Alliku preilid ja pealinna preiligi jõudnud meie nurmele. Minu teada pidid olema Elvas.“

„Praegu igatahes olen siin ja kavatsen koju hakata minema. Sul kui keskkooli lõpetanud, arvatavasti ikka lõpetasid, on kasulik teada, et enam pole orjaaeg, mil puudus liikumisvabadus.“

„Ene, juba jälle kavatsed tülitseda, loome vähemalt jaaniööks rahu. Nüüd aga läheme ja toome metsast hagu ja kohendame tuld! Mis? Te käisite juba metsas, sellest ma veel Agole räägin!“

„Midagi sa ei räägi Agole ega ka teistele! Nüüd aga koduteele!“ käsib Maie.

Ei, sihukest asja pole üldse. Nüüd minnakse metsa hagu tooma ja tehakse jaanik, millist enne pole nähtud, küll tema, Aare, oskab ja teab.

Tüdrukud aga keelduvad ja otsustavad kindlasti koju minna. Ene seabki sammud kodu poole.

„Ene, Ene, ole nüüd pai ja mine mööda teed! Seal küll ära mine, see Uusimaa noorperemehe Ago kaer seal,“ naerab Ago.

Tüdrukud lähevad teed mööda koju. Koduvärvavas avatakse haak tasa-tasa, muidu Karu ja Susi kuulevad ja hakkavad haukuma. Mantlid antakse Maie kätte, kes lubab need panna kuivama. Viivi ja Ene poevad lakka värskeile heinule. Uni ei anna oodata, uinuvad pea Viivi ja Ene.

Hommikul on Kesamäel näha suitsuviinet.

„Meie jaanik!“ mõtlevad tüdrukud, ei lausu aga teistele sõnagi oma õisest juhtumist.

Lucilla V.

Reis Budapesti.

Möödunud 1933. a. suvi oli minul üks huvitavamaid ja vaheldusrikkamaid suvised viimaseil aastail. Käisin mitmes skautide laagris ja viimati olin Ungaris IV ilmlises suurlaagris. Pajatan sellest pisut.

Meid oli kokku Eestist neliteist meest, eesotsas meie peavanemaga härra direktor N. Kannuga. Reisuga alustasime kahekümnekolmandal juulil.

Esimene peatus ja ümberistumine oli järgmisel päeval Riias, peatusime seal viis tundi. Käisime veidi linnas ja sõitsime trammiga ka Riia imekaunile „Metsa“ kalmistule. Oli imelik tunne kõndida nende massiivsete mälestuskujude vahel, mis seal olid. On üldiselt väga kaunis ja hästikorrastatud kalmistu. Pea pidime jälle rongil olema.

Õhtul jõudsime juba Läti-Poola piirijaama Sengali, kus me jälle ümber pidime istuma, seekord rööbaste laiuse vaha pärast. Selle rongi kiirus, kus meie nüüd sõitsime, oli juba tunduvalt suurem kui Eestis, umbes kuni kaheksakümmend kilomeetrit tunnis. Kuid vagunid olid jälle kitsamad ja magamine ei olnud nii mugav kui Eesti vaguneis.

Hommikul vara olime Varssavis. Päev läbi käisime kohalikkude skautide juhtimisel linna vaatamas, presidendi lossis, uues kümnekordses ülikoolihoones ja mujal. Õhtul sõitsime jällegi edasi Krakovi poole.

Peaaegu terve järgmine päev kulus Krakovit ja mitmeid ülihuvitavaid kirikuid vaadeldes, viimaseid on seal ülirohkest, võrreldes linna suurusega, tervelt üle kaheksakümne on neid. Üldse on Krakovi rikas historiliste ehituste poolest.

Õhtuel sõitsime ligidalolevaisse kuulsa Poola soolakaevandusisse. On äärmiselt huvitav näha maa alla soolasse kaevatud, õigem raiutud, kirikuid, kus kõik kujud ja altarid on tehtud soolast. Ka on maa all kaks soolajärve, mis mitmet värvi elektrilampide valgusel unustamata mulje jätavad.

Järgmise päeva hommikul käisime veel Košciuski mäel. Selle mäe on rahvas oma kangelase Košciuski auks kokku kannud.

Lõuna paiku sõitsime edasi Zakopanesse, Tatra mägestikku, kuhu meie jõudsime õhtu eel.

Sellel sõidul juhtus ühe meie seltsilisega äpardus, ta jäi rongist maha: oli teine Krakovi jaama kirja jäänud kirjutama, ja kui ta perronile tuli rongi otsima, siis nägi ainult selle saba kaugenemas. Meie märkasime tema puudumist, kui juba mitu jaamavahet oli sõidetud.

Kohe otsiti rongijuht ja viimase lahkel kaasabil tehti lähemas jaamas, kus rong peatus, asi „klaariks“ ja „kadunud pojal“ lubati järgmise rongiga sõita.

Zakopanesse jõudnud, kus meil jälle skaudid olid vastas, laadisime endi va-

rustuse voorimeestele ja läksime ühte hotelli, kus peavanem enesele toa võttis. Tema kui vanem inimene ei soovinud meiega, noortega, mägedesse tulla ronima.

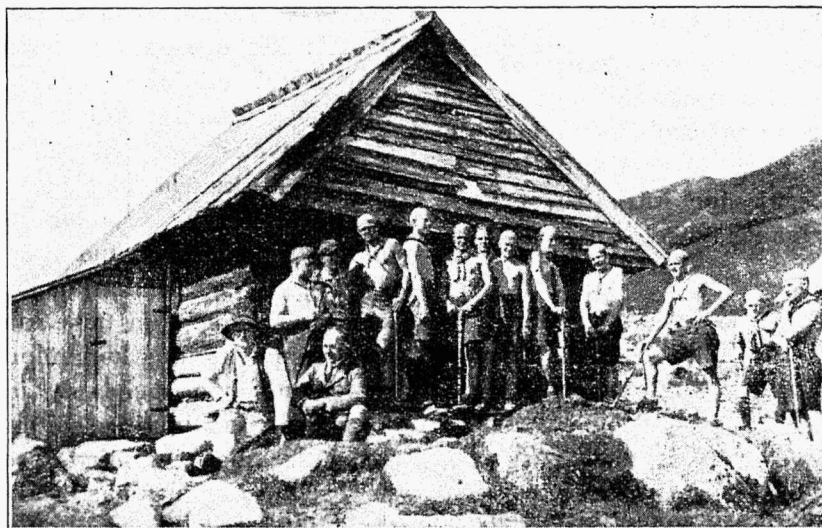
Meie aga tegime endi seljakotid tühjaks, panime sinna kahekümnenelja tunni toidumoonna ja teki magamiseks ning — oligi „ärasõit“. Meil oli nimelt kavatsus mägedesse ühte turistide kodusse minna ööbima, et siis hommiku vara kohe edasi mägeda tipesse ronida.

Kärsitus oli juba väga suur näha lähemalt mägesid, millised meid juba rongi aknast võlusid ja mõnelegi isesuguse tun-

Kui lõpuks saime minema, oli päike juba kaunis madalale vajunud, nii et meie juht, üks poola skaut, juba närvitsema hakkas, kuna pimedas ronimine on hädaohtlik.

Nüüd pandi aga „tamp“ peale, mis sügugi raskeks ei osutunud, seljakoti peale vaatamata, on ju mägestiku õhk hulga kergem ja puhtam kui meil lausmaal.

Oli juba päris pime, kui poolteise-kahetunnilise kõva käimise järele jõudsi-
me kohale. Otsisime öömaja ning selgus, et suur Turistide Kodu külalisi täis oli, ja nii juhtus, et selle öö lambalaudas või karjusehütis mööda saatsime.



Tatramägede „hotellis“.

de rinda manasid. On ju mägedes ronimine kaunimaid ja kuulsamaid turismiharusid.

Minus äratas mägede nägemine vanu, armsaid mälestisi ajast, mil ma kümme aastat tagasi terve suve ja talve veetsin mägestikus.

Teel astusime veel ühte poodi sisse, kust endile ostsime tubli poola kirveskepi ronimise toeks.

Sealne voodi, õigem suur nari, osutus aga pisut väikeseks meile, kuid skaut ajab ka piiskuga läbi, ning kui keegi sel ööl teist külge tahtis pöörata, siis ainult kõik korraga „käskluse järgi“ võisid teha.

Hommikul olin mina esimene ärkaja. Riietusin ja läksin välja ilma ja ümbrust vaatama. Ilm oli ilus. Varsti ärkasid veel kaks reisukaaslast ja kolmekesi võt-

sime ette teha jalutuskäik lähema mäeharjale, milline matk koguni mitte kergeks ei osutunud. Kui tagasi jõudsi- me, olid ka teised ärkama hakanud.

Seadsime end nüüd mineku vastu kõr- gemaisse tipesse. Ootasime veel rong- gist mahajäänud seltsilist, aga teda ei tulnud. Pärast selgus, et tal järgi sõites veel seiklusi oli ette tulnud ja ta selle- pärast enam ülesse tulla ei jõudnud mä- gedesse.

Taimestik lõppes, ainult paljas kalju ja tükati lund oli siin. Viimane asjaolu pani meid imestama, sest päike kõrvetas nii, et meie isegi plusid endil seljast võtsime, särgid olime juba enne tulekut ära võtnud ja hütiti jätanud.

Kolmveerand kõrgusel, kust oli ilus vaade mägedele, puhati veidi kauem ning käidi pisut vaatamas ümbrust. Edasi min- nes tuli juba väga ettevaatlikult liikuda, kuna kitsa teeraja ühel küljel tõusis järsk kaljusein ja langes teiselpool samuti jär- sult.

Lõpuks jõudsi- me sihile, kahetuhande kolmesaja meetri kõrguse Zavrati mäe tippu, mis osutus ühtlasi Poola-Tšehhi piiriks. Puhkasime mõni aeg ja nautisi- me suurepäraselt vaadet mägedele ning pil- distajad tegid oma töö.

Allaminekuks kasutasime teist teed, see oli algul koguni veel raskem, aga pärast selle eest kergem. Ja imelik, allatulek tundus väsitavamana kui ülesminek.

Onni tagasi jõudnud, selgus, et olime väga kiiresti selle pika maa ära käinud.

Võtsime onnist endi asjad ja ruttasime alla orgu Zakopanesse. All pakiti asjad jälle kokku ja siis jaama rongile. Viima- ses pidid peaaegu kaks meist jälle maha jääma. Nad olid üleval mägedes teistest lahku läinud, et ühes järves ujuda, ning olid sinna veidi kauemaks jäänud, ja

nüüd jõudsid nad rongile viimasel se- kundil selle sõna tõsisel mõttes.

Olen oma mägestiku osa kirjeldamisega küll pikale läinud, aga ei saanud teisiti, oli see ju kogu reisu kaunim osa ja sel- lest kiiresti mööduda kuidagi ei sõanda- nud.

Rong viis meid nüüd Viini poole. Seda sõitu Zakopane- st Viini võib nimetada raskeimaks ning väsitavaimaks kogu rei- su kohta.

Nimelt tuli sõita öö läbi, selle kestes kolm korda kõigi pakkide ja pampudega veel istuda ümber, kui oldi juba päeva- sest mägedes ronimisest üpris väsinud! Skaudi tuju see aga ei riku, sest skaut naeratab, kui valus, ja vilistab, kui raske. Ja mis reis see on, kus raskusi ei ole!

Aga kui uni juba vägisi tikkus võtma võimust ja olemine selletõttu muutus õige ebamugavaks, siis sai jällegi tõeks va- nasõna — kus häda kõige suurem, seal abi kõige lähem.

Ühes suuremas jaamas, nimelt Dsiedzi- ce's võimaldas meile jaamaülem lahkelt kasutada esimese ja teise klassi ooteruu- mi ööbimiseks ning hommikul võisime ju- ba enam-vähem puhanult jätkata reisu.

Umbes paaritunnilise sõitmise järele oli- me jälle ühel riigipiiril, seekord Poola ja Tšehhi piirijaamas. Ning samuti pi- dime jälle kaks korda ümber istuma — esiteks Poola piirijaamas ja teiseks Tšeh- hi jaamas Oderberg'is (teine jaam pii- rilt).

Järgnes päevane sõit ehk „loksumine“ läbi Tšehhi. Kasutasime seda maastiku vaatlemiseks, kuna see oli esimene sõit päeva ajal. Maastik oli tunduvalt teisem kui Eestis, samuti ka taimestik. Ei ol- nud enam näha meie nii ilusaid valgekoo- relisi kaski. Maa oli pea erandita kultii- veeritud, s. o. põllu all. Viimasel oli vilid hakkides ajal, mil meil vilid alles kasvab.

Metsa ei olnud kogu sõidul läbi Tšehhi üldse näha. Ja peasi — palavus oli juba päris „troopikaline“ — kuni 44 kraadi celsiust varjus, sõit seega kõike muud, ainult mitte mugav. Vagunis oli ka rahvas märgatavalt temperamendikam, elavam kui eestlased. Silma torkas veel kivisöökaevanduste rohke arv.

Öhtu eel olime Tšehhi läbistanud ja jõudsime jälle piirijaama Bratislavasse. Kolisime rongilt maha, et tunni aja pärast teise rongiga teekonda jätkata. See-
ga tuli meil sellel etapil, Zakopanest Viini, kokku kuus korda ümber istuda.

Tunni, mis meil rongi ärasõiduni aega oli, kasutasid mõned jaamaümbruse linna vaatlemiseks. Läksime seal ühte par-

ki, kus leidsime ilupuuna, kui harulduse, meie kodumaa kase!

Pea oli tund möödunud ja olles tollimajast läbi käinud (kus meid, skaute, üldse ei tülitanud), olime jälle rongil. Peale tunnise sõidu, päike oli vahepeal loojunud, hakkasid ilmalinna Viini tuled paistma ja varsti vuras rong üle pika raudsilla, mille all voolas kuulus Doonau. Veel pisut sõitu majade vahel, ning rong peatus Viini Nord-Bahnhof'is.

Olime Viinis, kuulsas valsside sünnikohas. See oli laupäeval kahekümneüheksandal juulil. Ootasime jaamas, kuni meile Viini skaudid vastu tulid ja meid juhatasid öömajale. (Järgneb.)

—ar.





Ekskursioon Narva.

On tulnud kevad! Kevad on toonud uut noorust ja jõudu kõigisse olevusisse. Ka meisse, õppurperre. Oleme varsti terveks kolmeks kuuks vabad raskest kooliikkest! Oleme kõik rõõmsad, sest meile korraldatakse peale kooli lõppu ekskursioon meie tähtsamasse provintsilinna Narva.

Eelmisel päeval saame tunnistused. Põnev silmapilk! Kel hästi läinud, lohutavad neid, kel mõni „nõrk“ või „puudulik“, mis põhjustavad kas „istuma“ jäämise või sügisese eksami. Viimaseil on tuju langenud, kuid parema tuju annab järgmine hommik.

On ilus laupäevahommik. Koguneme juba õige vara oma suurte pakkidega Tallinna jaama. Pakid sisaldavad kahe päeva leivamoona, magamisriideid: lina, padi ja vaip, ning siis veel natuke kribukrabu reisumaterjali.

Meid on kaheksateist õppurit: kaheksa poissi ja kümme tüdrukut, ning meiega kaasas kaks naisõpetajat ja koolijuhataja. Viimase silmapilguni ootame neljandat õpetajat, meesõpetajat, kelle hoolde oleks antud poisid ööbimisel. Kõigest paar minutit puudub rongi väljumiseni — meesõpetajat ei tule! Juba käib tugev vile ning sellele hüüd: „Ärasõit!“

Rong hakkab liikuma. Oodatavat õpetajat ei ole! Poisid ohkavad kergendatult, lootes saada rohkem vabadust, kui neil meesvalvet ei ole. —

Meie jaoks on pool vagunit: üks uksega eraldatud vahe. Oleme kõik heas tujus, kuid alul möödub aeg igavalt. Ent varsti tõuseb meeoleolu. Toome välja „Üliõpilaslaulikud“, neid on küll ainult paar-kolm, kuid aitab neistki, sest suurem hulk laule on juba tuntud, ning hakkame laulma. Laulame ning oleme rõõmsad.

Nii läheb aeg ruttu. Jaamad mööduvad. Einetame. Lõunaks oleme juba Kohtlas. Kohtlas lahkume rongilt. Käime vaatamas Kohtla põlevkivi kaevandust ning vabrikuid, mis pakuvad palju vaatamisväärsusi.

Õhtu poole koguneme jälle jaama ning ootame rongi, mis läheb Narva. Varsti on rong kohal. Meie astume vagunisse, mis on meie jaoks. Laulame ja trallame kogu aja. Juhataja juba hoiatab, naljatades: „Vaadake, et te vagunit selga ei tõmba!“ Jaamavahed mööduvad kiiresti.

Varsti paistavad juba Narva linnatornid ning pea olemegi Narvas. Peatume Sõdurite Kodus. Meie pakid viiakse voo- rimehele, me ise lähme jala.

Teeme väikese sissejuhatuse linnaga tutvumiseks: läbistame mõned linna tänavad ning siirdume siis ka Sõdurite Kodusse. Heites esimese pilgu Narva linnale torkavad silma suured kivikindlused ja kantsid ning kitsad munakividega sil- lutatud tänavad, kõiges on ajaloolist keskaja ilmet.

Lähme Sõdurite Kodusse. Sööme õhtust. Meid tutvustatakse ruumidega, kus peame ööbima. Tüdrukul ja õpetajail on ühine suur avar ruum: igalühel oma voodi. Õpetajate voodid on eraldatud var- juga meie omadest. Vahel on koridor, köök ja veel üks ruum, kus ööbivad poisid. Väljas on veel valge, kuigi kella osu- tid näitavad üsna palju, palume luba väl- ja minna. Saame loa, kuna õpetajad tu- levad meiega.

Õhtu on ilus ning linnas on palju inimesi liikumas, iseäranis Narva jõe-äär- sel puiesteel. Lähme Pimedasse aeda, mida võib võrrelda meie Kadrioruga, kuid meie Kadrior on palju ilusam.

Kuuleme paljude uudishimulike suust: „Ei tea, kust koolist need on, kõigil si- nised kleidid ja jakid, ja poistel ühte-

moodi ülikonnad?“ Kuuldub vastust: „Tä- na tuli Tapalt omnibus, küllap nad ikka vist sealt on.“ Mõni jälle arvab, et ole- me Soomest.

Meie ise aga räägime vahele, et oleme „India põllumajanduse“ koolist või jällegi „Hiina täheteadlased“. Aga ega me siis ikka nii vastanud kõigile. Kes meilt viisakalt paluvad teada, kust me oleme, ütleme ka meie viisakalt, et oleme Tallin- nast Inglise Kolledži õpilased.

Teeme veel paar väikest ringi linnas, ning siis tagasi Sõdurite Kodusse. Pe- seme end ja lähme magama. Kuid uni ei tule: hakkame laulma. Laulame kuni kus- tutatakse tuled ja meie peame jääma ma- gama, sest kui ma ei eksi, oli kell juba 1 öösel. Veel kostuvad salajased sosinad üksteise vahel ning siis on täieline vai- kus tüdrukute poolel.

Poiste poolel pole vaikust terve öö koha- ta vist ühtegi minutit. Poistel valvet ei ole, kes neid keelaks, sest meesõpetaja ei tulnud ju. Nüüd tahavad poisid oma vabadust kasutada. Pärast kuulsime, et nad olevat mänginud landesvääri ja Ees- tit. Noh, seda võib juba igaüks aimata, milline müra seejuures on.

Juba kella viie ajal oleme kõik üleval. Peseme end, riietume ja ruttame kõik väl- ja, sest meil on vabadust kuni kella üheksa- ni hommikul. Ilm on jälle ilus, tunneme endid juba julgematena juhita käies ja lähme õige kaugele Narva jõe sillale ja ka teise poole jõge.

Määratud ajaks lähme Sõdurite Ko- dusse. Einetame. Siis teeme kava, kus pühapäevase päeva käia ning olla. Käia ja näha on tarvis palju, kuid aega on vä- he, sest pühapäeva õhtul kavatseme juba sõita tagasi.

Meil on teejuht, kes meid esiti viib Narva muuseumi, kus on säilinud Peeter Suurest palju asju, mis on väga huvi-

tavad. Siis lähme maaalustesse käikudesse, edasi kindlustesse: vanasse ajaloolisese Jaanlinna kindlusesse, mis olevat Ivan Julma ehitatud a. 1492. Väga huvitavad on ligi kolmesajaaastased tugevad müürid, mis võivad uhked olla oma minevikule, kaitstes linna nii mõnegi suure vaenlase vastu. Lähme edasi.

Ronime Hermannini torni, mis on väga kõrge. Vastu hoovab vastik niiskuse ja lämbunud õhk, trepid on viletsad ja järsud, kuid siiski jõuame viimasesse tippu, kus avaneb väljavaade kogu linnale ning ümbruskonnale, ühelt poolt koguni Vene piirini. Väsinult jõuame alla tornist. Siis käime veel natuke linnas ning lõpuks jällegi Sõdurite Kodusse.

Sealt istume omnibusse ning kihutame Narva kose juure. Omnibus on ainult meie päralt ja kõigil on hea tuju: naljatame ning laulame. Viimaks jõuame selle suure veejõu juure, mis on Eestis suurim.

Juba eemalt kostub tume kohin, meie ligemale minnes suureneb see. Kui sillal seista ja vette vaadata, siis tundub, nagu liiguksid ise ühes sillaga, kuna tõelikult midagi ei liigu. Vesi langeb kõrgelt nii suure jõuga, et ei ole enam puhas vaht, vaid muutub vahepeal kollakaks.

Kose ääres on palju vabrikuid, mis käivad selle hiigljõuga. Tähtsaim neist on Kreenholmi vabrik. Kõike vaadanud, istume omnibusse ja vurame otseteed Vene piirile. Noh, on aga tore sõit! Jällegi laulame kogu tee.

Teel väljume omnibusest ja peatume kohas, kus Eesti vabadussõja ajal olevat suur lahing olnud Eesti ja Vene vahel. Seal on suured kaitsekraavid ning hauad, kus on maetud langenud, kes on kaitsnud meie armast kodumaad ning end ohverdanud isamaa eest. Haudade juures laula-

me ühest suust ja ühest südamest: „Puhake paremad pojad.“

Siis lähme tagasi omnibussi ja sõidame edasi. Möödume ühest vene külast. Küla väikesed põngerjad, palja jalu, rämpased, aga muidu rõõmsad ning elavad, jooksevad meie omnibusele järele. Peatume ning tuleme välja omnibusest. Väikesed põngerjad kogunevad arglikult meie ümber. Jagame neile maiustusi, mida oleme linnast kaasa võtnud.

Siis lähme mööda raudteed Vene piirini. Esimesena paistavad silma suured väravad, kust raudtee läbi käib. Väravad on väga uhked. Väravate juures seisavad kaks piirivalvurit. Väravaist läheb kummalegi poole tihe okastraadist aed. Väravaist 1½ kilomeetri kaugusel alles hakkab õige Vene piir, kuna 1½ km on Eesti ja Vene vahemaaks.

Uurime vähe kõike seda ümbrust, meie kaasõppur pildistab meid väravate juures. Siis lähme mööda raudtee rööpaid tagasi oma omnibuse juure. Meie väikesed vene külasõbrad ootavad meid. Jätame nendega jumalaga, lehitame veel neile liikuvast omnibusest taskurätte ja ka nemad saadavad meile käte-tervitusi. Algab sõit tagasi Narva linna. Lõbus meeleolu jätkub.

Kui linna saame, tunneme, et oleme väsinud ja kõhud on tühjad. Soe lõuna Sõdurite Kodus maitseb kõigile hästi. Söömiseks on vähe aega, sest juba ootab omnibus ukse taga, et viia meid Narva-Jõesuhu. Algabki sõit mööda avarat maanteed. Ümbruskonna maastik on ilus. Ka meie oleme jällegi lõbusad ja rõõmsad.

Varsti olemegi Narva-Jõesuus. Tutvume jõe suudmega merre ning siis liigume mööda peenliivast mereäärt. Istume, puhkame ja sööme jäätist. Siis lähme N. Jõesuu kuurhausi. Jalutame pargis, kuulame muusikat ja viidame muidu aega.

Meid lubatakse linna tagasi viia laevaga. Noh, see on alles lõbu! Lähme ruttu sadamasse. Varsti ilmub aurik, nimega „Paul“.

Võtame enesele kohad laeva esimesse lahtisesse ossa. Algab sõit mööda Narva jõge, 13,8 km Narva sihis. Öhtu on ilus ja jõel vesi vaikne. Tuju on hea. Aga oh kahju, hääled on kõigil ära, nii et enam laulda ei saa. Kuid toome siiski oma „lootustäratavad“ passid välja ja laulame.

Äratame kaasreisijais tähelepanu. Meie lauluga ühinevad kaks väikest mustlaspoissi, kes oskavad pea kõiki samu laule mis meiegi. Ümbruskonna maastik on ilus. Ühel pool jõge vähe kõrgem kallas, osalt kaetud metsaga, teiselpool aga madal kallas, suuremalt jaolt liivane.

Viimaks jõuame Narva. Puudub ainult paarkümmend minutit rongi väljumiseni, järelikult ruttu oma pakid Sõdurite Kodust! Siis jaama, kus juba rong ootamas. Meie jaoks seekord terve vagun. Ühel uksega eraldatud poolel on tüdrukud ja õpetajad, teiselpool poisid. Kõ-

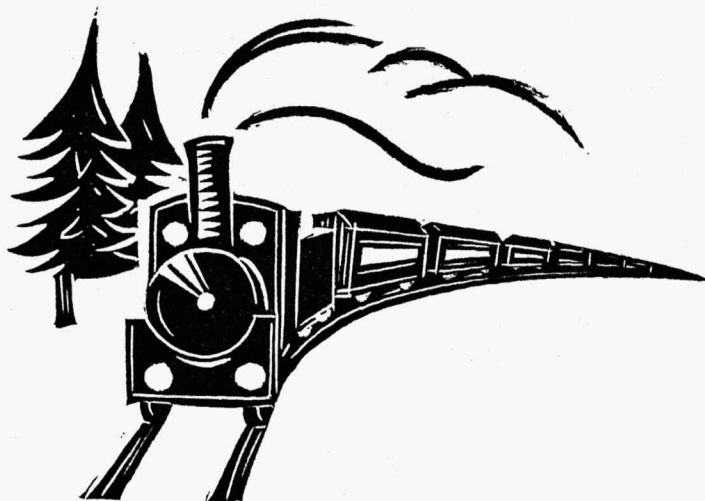
hud on võrdlemisi tühjad. Vagunis lööme oma toidumoonad lahti ja hakkame sööma.

Rong liigub juba Tallinna sihis. Kaovad Narva linna tornid. Teeme enestele asemel, kus võiksim natuke magada. Varsti valitseb vaikus. Oleme kõik väga väsinud. Kuid ei tea, kas teisi peale minu veel niisuguseid on, kes rongis magada ei saa. Viimaks uinun minagi.

Hommikul kell pool kuus on juba kõik üleval. Möödume tuttavaist kohist. Juba paistavad armsad Tallinna tornid! Täpselt kell kuus oleme Tallinna jaamas. Võtame oma pakid, jätame üksteisega jumalaga ja soovime head ning lõbusat suve, siis lahkume üksteisest kolmeks kuuks.

Oli tore ekskursioon! Sooviksin, et veel teinekord saaksime sõita kuhugi ja veel kaugemale. Oleksime jällegi koos terve lõbus klassipere ning saaksime oma ülemeelikuid noorusnalju nautida väljaspool kooliseinu.

Leida K.



Kohtla põlevkivi kaevandusis.

Kohtla on tähtis oma põlevkivi poolest. Seal kaevatakse põlevkivi, ja valmistatakse sellest tõrva, määrdeid ja bensiini, mille tarvitamine on levinud üle Eesti. Kodumaa bensiinigi tarvitavad paljud autod ning mootorid, kuigi ta lõhn ei ole hea.

Meie ekskursioon, mis sõitis Narva, otsustas peatuda ka Kohtlas, et tutvuda Kohtlaga — meie riigi tähtsaima tööstusaleviga.

Rongi peatudes Kohtlas astusime vagu-
nist välja ja jäime ootama järgnevaid korraldusi. Peagi saime teada, et rong, mis sõidab Kohtla kaevandusse, läheb teele 4 tunni pärast. Võtsime paksud ja siirdusime jaamahoone kõrvale muruplat-
sile ning asusime sööma. Söömise lõpetanud, läksid paljud mängima viimastpaari, aga nii mõnigi eelistas parem veidi puhata.

Varsti saabus aeg, mil pidime minema otsima rongi, millega sõita Kohtla kaevandusse. Jaamaülem andis meile eravaguni. Pikema sõidu järele jõudsimel Kohtla kaevanduse ümbrusse. Vabrikuid me ei leidnud üles niipea, sest keegi meist ei olnud enne siin käinud ja vabrikud ei vastanud massiivsusest meie kujutelmile.

Vabrikuid nähes ma olin tublisti pet-

tunud: nii seest kui väljastpoolt ei äranud nad erilist tähelepanu. Puhtaim kõigest ruumest oli elektriijaam. Teistes valit-
ses suur kuumus, ka õhk oli halb. Vabrikust väljudes hakkasime otsima kaevandusi. Eksisime hulk aega ringi, enne kui nad leidsime.

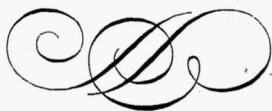
Kaevanduse uksel anti meile gaasilat-
ternad kätte, et me all ei jääks pimedasse. Alguses tuli pikk, laudadega sil-
lutatud käik, pärastpoole muutus käik poriseks.

Meie jõudes kaevanduse lõppu oli pa-
rajasti üks osa põlevkivi seinast lahti lõhutud, mis oli vähesel määral segatud paekiviga. Põlevkivi ja paekivi olid kumbki laotud eraldi hunnikuisse.

Täielikumat ülevaadet kaevandusest saime juhilt, kes meile mõndagi jutustas. Ta rääkis, et kaevanduse üldpikkus on paar kilomeetrit. Õnnetusjuhtumeid kaevanduses ei olevat palju ette tulnud, vabrikus olevat aga küll paar meest surma saanud. Kaevanduses valitsev külmus ja niiskus ei olevat palju tiisikust tekitanud.

Kaevanduse läbi vaadanud, hakkasime minema jalgsi Kohtla jaama poole, sest tagasiviiv rong sõitis hiljem.

Otto V.



Mälestusi.

„Milline mõttetus!“ arvasin, kuuldes käesoleva kirjandi teemat. Pole ju midagi iseäralikku juhtunud mu elus. On olnud helgeid ja ka kurbi päevi, kuid kõik on möödunud ja aeglaselt ajamerre vajunud, säilinud on neist vaid tuhmid mälestised. Kuid siiski, siiski kerkib nii mõnigi episood selgelt esile, millest nii meeleldi tahaksin kirjutada.

Minu varajaseima lapsepõlve mälestises on säilinud ühe vana hallipäise eidekese kuju, silmipilgutav, nagu öelda tahtev: „Kirjuta õige minust!“...

Suveti elasin maal onu juures. Seal ma eidekesega tutvusingi. Ta elas vanas saunas, kus ta end käsitööga elatas. Olin siis viie-aastane. Tookord ma kartsin teda, võibolla ta vanaduse, kuid võibolla ta imeliku rõivastuse pärast. Näen teda kui praegu kirikusse astuvat: peas valge munamüts, pluusikaelusel lumivalgete kroogeterida ja seljas seelik, mis teda heinakuhjale tegi sarnaseks. Nii lai ja avar oli see ilus kirju rõivas.

Mäletan, väikesena kartsin teda, jooksin hirmuga ta eest, kuid hiljem olime head sõbrad. Ja selle pöörde tõi mu ellu juhus, ja ainult juhusele ja sellele vanale eidele pean võlgnema tänu oma elu eest.

Nagu eelpool mainitud, elasin ma maal, Läänemaal N. külas. Ilus oli see maa-koht! Sellises ümbruses veetsin ma oma lapsepõlve suved, varakevadest kuni hällisügiseni.

Küüni taga heinamaal aga oli palju saviauke, sügavaid, ääreni veega täidetud. Vanasti oli neist savi kaevatud, kuna nüüd olid nad rohtunud, ja häda sellele, kes julges pimedas üle heinamaa minna.

Meid, lapsi, ei lubatud kunagi saviaukudele lähedale, kuid — keelatud vi-

li on magus — sageli seisime aukartusega kuuri taga ja vaatasime igatsevalt sogast „järvevett“.

Ühel kuumal suvepäeval hiilisin ma, kui teised talus lõunauinakut tegid, keelatud „järvede“ poole ja vaatlesin silmade särades ning põskede punetades sogast „järvevett“. Minu ilutunne oli tol ajal arenemise päris madalal astmel, nii et rõõmuga vaatlesin, „sinavat“ vee-pinda.

Eemalt ujus minu poole ilus, tulipunane lill, meie kutsusime neid „kasselilledeks nende valkjate lehtede pärast. Laskusin rohtunud kaldale ja küündisin lille järele. Korruga haarati mu pahemast jalasäärest kinni ja keegi võttis mu süle. Hirmust ja ühtlasi pahameelest igatsetud eseme mitteomamise pärast hakkasin kõvasti karjuma.

Kodus nägin, et mu päästja oli — eideke saunast. Sellest juhtumist saadik olime head sõbrad ja jäime selleks kuni eidekese surmani.

Vanake puhkab nüüd juba mitu aastat kirikuaias liivakünka all, kuid onule külla minnes meenub mulle vanake elavalt ja selgelt... Saviaugud on üleni rohtunud, ja jubeusega vaatan nüüd igakord viimaste peale, mis kord olid mulle olnud igatsetud maaks.

Suved veetsin maal, talved linnas. Oli sealgi oma lõbusid, oli sõpru. Kord, sügisel, sain valusa teate: onu oli müünud talukoha ja asunud linna. Nüüd, tean, ei saa ma enam näha kohta, kus veetsin ilusaimad suved lapsepõlvest. —

Kuid kui kord olen suur, sõidan tingimata armsasse kodukohta ja kindlasti ei jäta ma külastamata vanakest kirikuaias liivakünka all...

Helju H.

Minu kaasõppurid.



Alli ja Vahur.

Te tunnete vist kõik seda pikakasvulist ja iseteadvat poissi Vahurit?

Vahur on pikerguse näoga, mustade kulmude ja punaka näojumega, külma iseloomuga ja naiseliku olekuga. Hoiab pead vähe ettepoole, silmad on võrdlemisi suured, vaade terav ja hävitav, juuksed valkjaskarvad. Keha poolest sirge, kena ja sale.

Vahur on õige vähe aega olnud Inglise Kolledži õppur. Ta oli enne realist, kes saavutas rekordi laisklemises, kuid nüüd näib kasvavat tiibu kõrgele lennuks.

Mäletan veel selgesti, kui möödunud kevadel Vahur astus esmakordselt meie

klassi klassijuhataja pr. Kansbergi saatel. Vahur näis vaatavat meile kõigile natuke üleolevalt, nagu seda võib loota realistilt.

Meie, tütarlapsed, lähendasime tema aga kohe endale ja nimelt me leidsime Vahuris esimesel pilgul tütarlapselikke jooni, meeeldi oleksime pannud sellele noorele realistile seeliku selga. Nüüd aga oleme me harjund Vahuriga ja Vahur meiega.

Vahur on nüüd „täieõiguslik“ Inglise Kolledžis nagu meiega. Õppeaineis jõuab ta keskmiselt edasi. Kuulab tunde „huviga“, nii et satub vahest hasarti ja hakkab oma lähemaile koolivendadele pidama korrapäraselt loengut tasandatud häälel, kuid loomulikult ei käsita ta õpetajaga ühist teemat.

Õpetajad tasuvad Vahurile ausalt ta abi. Nad käsivad „noort professori“ seista mitmed minutid püsti ja isegi sammuda seinäärde järele mõtlema oma loengu hinnangut.

Vahur on ühesõnaga püsiv poiss. Õppureist oskab ta peaaegu kõige paremini tantsida ja kepselda.

Tütarlapsi kohtleb ta veidi hoolimatult. Nii mõnegi minu kaasõppuri pea on ta kastnud märjaks kraani all. Meie vaesed peakesed, need ei anna talle näiliselt iial rahu! Ta näeb vaeva, saab kriimustada, lüüa ja karvustada, kuid tugev Vahur viib ikka oma „armsa“ kooliõe kraani alla ja peseb pea kenasti puhtaks.

Viimasel ajal käitub Vahur siiski diskreetsema ja soliidima poisina.

Innaris, minu kaasõppuris, võib kohe esimesel pilgul märgata natuke kunstnikku.

Innaril on pikergune otsmik, niisama ka nina ja tulised sõstrasilmad. Vaatab iga vastutulijat uuriva ja hindava pilgu

ga. Juuksed on tal paksud, mustad, pea-aegu nagu kreeka filosoofil. Ta ülesastumine on julge ja kaalukas, hääl jonnaka tooniga.

Innar on üldiselt meesõppurite poolt austatud. Ta on noorkotkas ning rühmaülema au astmel. Harrastab sporti, mängib hästi võrk- ja korvpalli ning lööb ka jalgpalli. Oma kooliõdesid kohtleb ta nagu Vahurgi üleolevalt, mistõttu viimased ei suutu just Innarisse sõbralikult. Näib siiski, nagu Innaril oleks lemmikuidki kooliõdede seas.

Õppimises jõuab Innar kaunis ladusasti edasi. Loota võiks küll suuremat edu, kuid Innaril on pea täis ideid ja plaane, miiletõttu õppimine on tal kõrvaline asi, aga selle eest on ta osav „treija“.

Tunnis on Innar natuke pealiskaudne. Viimases esineb ta nagu kunagi üks flegmaatne tüüp, kelle peaaegu töötab pikka-mööda.

Innaril, nagu mainisin, on väheke kunstniku talenti. Innar on nimelt meie kooli parimaid joonistajaid. Annet tal on, kuid aega ei ole. Lubab palju, ent täidab vähe.



Alli on lühikest aega olnud minu kooliõde. Ta on kena tütarlaps, sinisilmaline, kuldpäine ja kähharjuustega. Ta tuli meie kooli ühest kohalikust eragümnaasiumist.

Alli oli vaiksloomuline, elurõõmus ja sõbralik õpilane. Omab annet keemias ja

vene keeles. Ta tunneb huvi sportist ja tantsust. Harrastab muusikat ja laulu ning on ühesõnaga meheliku mõistusega ja naiseliku iseloomuga tütarlaps.

Sirje.

Igaüks tunneb meie klassi priimat Aidet, kes sai kooli aastapäeval kõige suurema ja paksema ingliskeelse raamatu hoolsuse eest.

Aide on heledapäine vaikne tütarlaps, hoolas ja püüdlük. Hoolikalt ta täidab ka klassivanema kohuseid, siit-sealt võib kuulda ta korrale manitsevat häält. Te-



Palju lõbu valmistab klassis Ants, niimetan teda Antsuks, sest ta sarnleb palju Antsuga „Vanapagana“ lugudest. Ants astus meie kooli ühest kohalikust gümnaasiumist. Alul kohtles ta tütarlapsi väga üleolevalt, igäühele vastas grimasiga, kes talle otsa julges vaadata.

Nüüd on Ants meiega harjunud ja meie Antsu sõpruse võitnud. Tütarlapsi ei kohtle ta nüüd enam sugugi halvemini kui poisese. Eriti palju tegemist on tal Mimmiga, tihti võib kuulda Antsu nutust häält: „Mimmi, Mimmi!“

Õppeaineis ta jõuab keskmiselt edasi, eriti palju teadmisi on tal keemias. Edukalt töötab ta ka joonistuse tunnis, kui

Uusi õpilasi on ka Heiti. Ta tundub vanaimeselik. Siit-sealt võib kuulda Heiti kaeblevat häält: „Lapsed, kes puhastaks mu mantli! Lapsed, kes paneks mu mantli nõöbid kinni? Lapsed, mis tund meil tuleb?“ jne. Pole ime, et üks vemmalvär-

gemist on tal palju, sest „poistepriimus“ Ivo hoolitseb ainult vallatuste eest.

Aide suhtub kaasõppureisse lahkelt ja vastutulelikult. Harva ta vihastub. Kui Aide vihastub, siis viskab ta pea veidi viiltu selga, vaatab trotsiva pilguga, kuid ei lausu sõnagi. Aide pea on ka siis vilutu, kui vastab mingit rasket ülesannet või tunneb suurt sisemist rõõmu.

Aide jõuab kõigis õppeaineis hästi edasi, kindlasti valmistub teisele cum laudele.



gi suurem osa ta „kunstiteoseist“ langevad prügikasti.

Ants on vallatu, igalpool, kus mõni „vemp“ toimub, seal on ka Ants. Hiljuti ta muutis ühe koolisõsara kitli tinditapiliseks: löi jalaga vastu pinki ja tindipotist sai geiser.

Antsule meeldib igasuguseid märkusi pista teiste jutu vahele. Näiteks, küsis üks õpetaja: „Kus leidub looduses vett?“ Viimasest pingist kõlab ilmsüütu näoga Antsu mäрге: Kraanis...“ Õpetajad on aga väga tihti Antsule „tänamatud“ ning lasevad teda püsti seista tema vahemärkuste pärast, kuid sellega ei saa veel Antsu suud sulgeda.

sisep on kokku seadnud temast kaks reakest: „Heiti suure daamina tundub päris praagina.“

Õppeained Heitit palju ei paelu, ei või öelda, et Heiti oleks laisk, ei! Heitil on lihtsalt kole palju tegemist, ja pole siis

ime, kui õppimine kaldub veidi tagaplaanile. Tihti on Heitil üks või teine asi unustatud, midagi tegemata j. n. e. Pealegi on koolipäev Heitile pikem kui pikk.

Heiti vaatab veidi irooniliselt meie „punasele rõngale“ mütsil, ta „unustab“ sele tihti koju või vahetab mõne „rahulikuma“ vastu. Samuti eksib ta ka teiste kodu-

korras ettenähtud punktide vastu.

Kaasõppureid käitleb Heiti lahkelt ja viisakalt, ainult mõnd hästi, teist paremini. Heiti on tuntud musikaalse tütarlapsena, mängib klaverit, viiulit, gitarri, tsimblit ja omab hea hääle. On ka parimaid tantsijaid tantsugrupis.

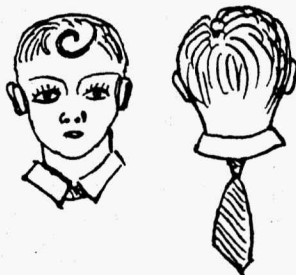


Tantsus võistleb Heitiga Viivi, kena clavaloomuline tütarlaps, kes punastub väga tihti. Viivi võib naerda ja lobiseda lõpmatuseni, kui aga leidub kuulajaid. Viivil on üks väga hea omadus: ta ei vihastu, naerab ainult või ütleb: „Sa oled üks igavene beebi.“ Oma aastate kohta on Viivi küll isegi väga naiivne, kuid tema juures see kaob naeru ülemeelikusse.

Õppeaineis jõuab ta keskmiselt edasi, eriti hästi vastab siis, kui raamat laual lahti, õpilaskeeles öeldud: „kui saab keerata kapsalehti!“

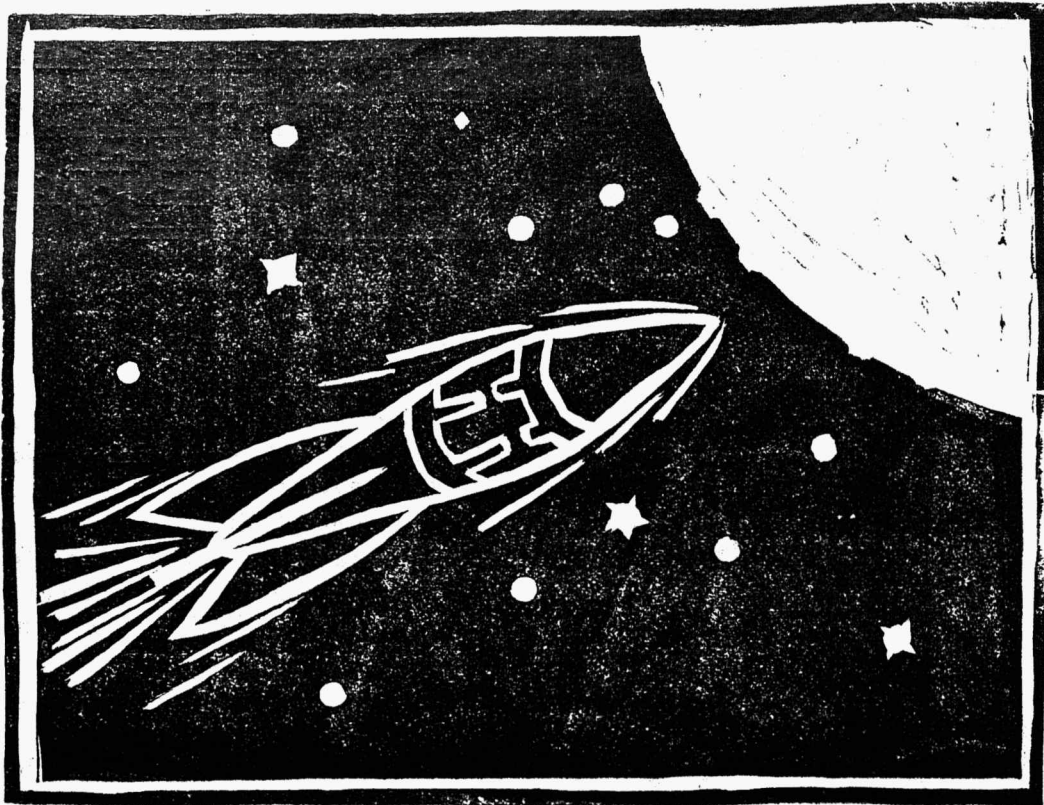
(Järgneb.)

Lucilla V.



Hajameelsus

ehk „Jaku“ eest ja tagant vaadatuna.



AASTAL 2034.

Kõigepealt ei istu aastal 2034 keegi kooliklassis, vaid igas majas on raadio saate- kui ka vastuvõtu aparaat, varustatud kaugenägemise seadeldisega. Oma kodus istudes kuuleb õpilane õpetaja seletusi, vastab temale ja näitab ka valmistatud töid.

Liiklemine toimub sõidukitega, mis hinnast poolest kõigile kättesaadavad ja ühtviisi kohased sõiduks tänaval, õhus kui ka veel. Toidu saamiseks ei pea keegi kannu ega kaeva peenraid.

Õhulämmastikust valmistab vabrik mitmemaitselisi toite, mis niivõrt odavad, et juba ühetunnilise tööpäeva juures igaüks vajaliku ülalpidamise jõuab teenida enda-

le. Loomulikult kaob siis ka tööpuudus.

Vaba aja kasutab inimene enda arendamiseks ja kõik teadused ja kunstid jõuavad enneolematule õitsele. Palju huvi pakuvad ka planeetidevahelised reisirid, kuna sõitmine kuule on igapäevane, umbes nagu praegu lennukil Soome.

Sõjad on saanud võimatuks, kuna hävitusabinõud on arenenud nii täiuslikeks, et sõda tähendaks mõlema võistleva poole silmapilkset hukkumist. Ka igasugune kuritegevus on lõpnud seitsaadik, kui leiutati imelihtne aparaadike mõtete pildistamiseks.

Elavnenud läbikäimine rahvaste vahel on viinud kadumisele kõik rahvused ja

nende keeled. On kujunenud keelte kokkusulamisest hästi lihtsa ehitusega ilmakeel. Selle algmaterjaliks on need rah-

vusvahelised võõrsõnad, mida haritud osa inimkonnast üldiselt tundis juba XX sajandil ja varemgi.

Helje S.

Saja aasta pärast on tehnika õige kõrgel tasemel. Autod ja muud mootorsõidukid on sama harilikud ja kättesaadavad kui meie ajal jalgrattad. Ka lennuasjandus on niivõrt arenenud, et iga perekonna kohta tuleb üks lennuk. Suuri edusamme on teinud ka mereasjandus.

Allveelaevu võib leida pea igal rikkamal kodanikul. Laeva meeskonda ja laevalolijaid ei ähvarda kunagi hädaoht. Peale ülimumoodsate sisseseadete asub allveelaeva ahtriosas veel üks väike päästeallveelaev, mis mahutab enesesse ligi kümme inimest. Ülejäänud inimesile on hapnikuaparaadid.

Majad on suured ja moodsad. Katuseil on maandumisplatvormid lennukeile. Kooliõpilasele on tehtud väga palju soodustisi. Neil ei tule enam käsitsi kirjutada ega vaevata pead raske matemaatikaga. Seda tööd teevad kirjutus- ja arvemasinad.

Inimesil ei tule endid enam tööga vaevata. Töötegemiseks on metallist ma-

sininimesed — robotid. Isegi koolides on robotid õpetajaiks. Endi toitmiseks tarvitavad inimesed umbes kuupsentimeetri suuruseid tükikesi, mis koosnevad kõigist inimkehale tarvilikest toitainetest.

Õpilasel kooliminekuks on tarvis vaid astuda lennukisse, mis roboti juhtimisel vuhiseb läbi õhu kooli-maandumisplatvormile maja katusel. Sealt võib liftiga laskuda sinna ruumi, kuhu tarvis.

Koolis töötavad kõik asjad elektriga. Isegi pingid käivad elektrijõul põrandast sisse ja välja. Peaaegu igas koolis on teenijaks robotid. Koolis on tunde iga päev vaid kaks-kolm. Peaaineiks on matemaatika, teisteks mõned tehnikasse puutuvad alad. Tundide lõpul on robot lennukiga koolis vastas, millega võib koju sõita.

Lõbustuseks omavad inimesed kaugenägemiseaparaadid, millega võib vaadata kuhu iganes soovid. Inimesil pole muud teha, kui hoida oma tervist ja karastada seda spordiga.

Kalju K.

Võibolla on leiutatud aastal 2034 niisugused masinad, mis ilma milletagi, ei õli ega auruga käivad. Autot enam ei tarvitata palju. Nõutakse suuremat kiirust, mida tänavatel ei saa arendada. Suurema kiiruse saavutamiseks kasutatakse õhusõidukeid, sellepärast, et nendega saab rutemini, sest õhuteed on otsemad ja avaramad.

Lennuasjandus on rohkem arenenud ja leiutatud niisugused õhusõidukid, mis saavad püstloodis õhku tõusta ja lennata kuhu vaja. Need aparaadid oleksid väheruuminõudvad. Nii võiks igitüks, kel nii-

sugune aparaat on, oma aknast välja lennata ja sõita kuhu tarvis.

Kooliõpilased sõidavad selliseil kooli. Selleks on koolimajad lamedate katustega, kuhu õpilased võivad maanduda ja sealt klassi minna. Liiklemine on siis juba nii arenenud, et võib mõne päevaga sõita ümber maakera. Koolid ei korralda ekskursionee samasse kodulinna ligidale, vaid teisele poole maakera. Pikemaid reise võetakse ette koguni kuule.

Saja aasta pärast on leiutatud niisugused pikksilmad, mille abil võib vaadata teistele planeetidele ja õppida tundma elu

nendel, ilma et nende peale lennata. Ka kaugenägemine on siis nii arenenud, et võib lihtsa aparadi abil näha, kuidas inimesed mujal maailmas elavad.

Inimsugu on saja aasta pärast parem ja kultuur palju kõrgem. Ei tule ette enam vargusi, röövimisi ja tapmisi. Siis on kõik maailma riigid ühinenud ja moodustavad üheainsa riigi. Ei tule enam sõdu peale kodusõja. Riigikord on siis

palju parem ja võimaldab igapäevale leida tööd. Kaovad kerjamine ja puudustkannatajad. Inimesi ei häiri siis haigused, sest arstiteadus on nii kõrgel astmel saja aasta pärast, et kõik haigused on ravitavad. Nii võivad inimesed elada rahulikult ja õnnelikult.

Kuid kas kõik nii kujuneb, seda näitab tulevik. *Valter R.*

Eeloleval pühapäeval korraldatakse järjekorraline reis Marsile, mis on vastukülaskäiguks marslaste ekskursioonile Maale. Sõit teostub mugaval, tehnika viimsete saavutustega varustatud rakettilennukil. Sõidu kestvus 30 min. Piletid à 1 kr. müügil Maa-Marsi Sõprusühingus.

Kui umbes samasugune kuulutus: ilmuks täna-homme kuulutustulbal, siis inimmassi sunnil peaks selle teadaande levitaja küll lõpetama oma elupäevad hullumajas: ta teadet peetakse rumaluseks, fantasti lapsikuks jaburduseks.

100 a. hiljem aga kihavad vist tänavad rakettautodest ning ülal siniõhus vihisevad rakettilennukid, -zeppeliinid. Keegi ei pööra neile vähematki tähelepanu, nad on niivõrt harilikud, igapäevased liiklemisvahendid. Ja minevikus oli perpetuum mobile, s.o. lakkamatult „iseliikuv masin“ samaks rumalate hullustuseks, samaks võimatuks ideeks, kui praegu inimkond peab rakettilennukeid ja straotosfäärilende.

Jälgides tänapäeva tehnika rekordiliselt kiiret arengut, peame tunnustama, et reis

teistele planeetidele ei ole tulevikus võimalu, ning kord tuleb aeg, mil meie järeltulijad „week-end“ sõiduna külastavad elanikke, kui neid leidub, väljaspool emakest Maad — planeetidel.

Õppuri seisukohalt on huvitav kujutada, kuidas elab tuleviku koolijüts umbes saja aasta pärast.

Koolitöö ei ole võrreldav praegusaja raske peamurdmisega. Õppur asetab vaid lauale väikesed aparadikesed ühes kirjutusmasinaga, mis vabalt mahuvad vestitasku, ja ülim koolitarkus on tagatud. Õppetöö robot-õpetaja juhatusel kestab vaid tunnikese, siis on õpilane vaba. Nii mänglevalt kergelt möödub kogu koolipöli.

Säärane oleks tuleviku koolijütsi elu, ma ehk liialdasin, ent lõppeks on igale antud selle teemaga sõnavabadus ja seda võidakse kasutada.

Oo, kuis ma kadestan sind, sa tulevikuõpilane! Kuid siiski, milleks kadetseda, oled sa vaid ainult tehnika ori.

Robada.

Trr-rrh! väljub lift maaaluseilt tänavailt. Maandun uue miljonite-linna terasest pilvelõhkujast ümbritsetud taksoaerodroomil. Üldisest müra, mida tekitavad miljonite eralennukite mootorid,

kostavad üle ajalehti müüjate terasrobotite hõiked: „Tähelepanu! Uusim väljaanne! Professor X. õnnelikult Marsil maandunud. Lähemalt kuulete värsketes „Teadetes.“

„Kohutav katastroof mandril. Euroopa maapind Prantsusmaa ja Saksamaa ulatusel kokku varisenud, mattes rusude alla uuemad maaalused miljonite-linnad, kahjud loendamatud j.n.e.“ hõigatakse teisel.

Rõõmustun mõttest, et mul pole karta säärast katastroofi, sest elan linnas, mis rajatud mere põhja keset Suurt-Ookeani, umbes aastat 50 tagasi, ajal, mil mandril töötatööliste hulkadele hakati otsima sobivat eluaset ja tööpõldu. Selleks leiti ookeanis just paras koht olevat all laeva- ja õhuteed kahe suure mandri vahel.

Pealegi ei tarvitsenud teha meres veealuste roostevabade kihtide laiendamist terasehituste jaoks, sest ruumi oli laialt, ja peagi leidsid kümned miljonid kodutud siin endale alalise elukoha, siia juure iga elava hinge kohta kaasaarvatud masinimised — robotid, kodus ja tehaseis „raskemate“ tööde tegijad, suurendasid seda hulka veel mitmekordselt.

Olen alati huvitunud ajaloost ja tihti teinud võrdlusi meieaegsete inimeste ja nende vahel, kes elasid umbes sada aastata tagasi, ajal, kui elekter alles hakkas nõudma laiemat tarvitamist, kui raadio oli veel luksuseks, kui tarvitati tööde juures peamiselt mitmesuguseid loomi nagu hobuseid, elevantide ja kaameleid, kui paarisaja tuhande kilomeetrikaugused kohad olid peaaegu kõigile kättesaamatud. —

100 aastat hiljem inimene, ilmale tulnud, juba asub kohe ühendusse masinatega, mis teda hoiavad, toidavad ja kaitsevad. Endine laps mängis liikumata nukudega, kusjuures ta oma fantaasiat pidi pingutama, et kujutleda neid elavainä, kuna nüüdisaja lapse mängukannid kõik enam vähem elavaile sarnanevad oma keeruliste mehhanismidega.

Endisele lapsele pidi ema või hoidja muinasjutte kõnelema, kuna praegune laps vajab vaid teatud liigutuse mõne lülitaja juures ja juba elab ta kaasa inimestega, kes liiguvad ja kõnelevad ekraanil.

Vanasti olevat käidud ka kinos, kus näidatud pilte linal, kuid ainult pinnaliselt, praegune film on aga ruumiline, s.t. kogu tegevus sünnib su enese ümber. Nii ei tarvitse praeguseaja lapsed üldse minna kooli, vaid õpetamine sünnib kiirte abil järgmiselt: õpetaja juurest satub iga kiir eraldi üksiku lapse juure. Sellest ka tingitud praeguse aja laste kõrge hariduslik tasapind. Polnud kunagi varem kuulda laste teaduslikest loenguist ja leiutisist, kuna tänapäev on see sagedane nähe.

Ei võinud inimene tol ajal toiduta elada, näiteks läbistades kõrbeid, kuna inimene praegu lepib mõne kergesti kaasakantava pilli või tabletiga. Tavalise toidu söömine on vaid luksus, mida harrastavad need, kel aega rohkesti. Loodetavasti aga kaob see rumal, loomalik söömise harjumus.

Ainuke asi, mille poolest endine inimene oli eesõigustatumas seisukorras kui praegune, oli — närvihaiguste vähesus. Kuna vanasti suurlinnade kohta vaid mõned üksikud hullumajad leidsid, on nüüd suurlinnade juures terved hullude linna-jaod, mis sugugi vähemad pole tervetest linnadest nii ehituste kui ka elanikkude arvult.

Kuid teadus on sellal teinud suuri edusamme haiguste hävitamiseks üldse ja loodetavasti varsti leiutatakse vahend, mis väldib inimeste närviderikkeid.

Hilja H.

Pildike minu lapsepõlvest.

Kavalalt piilus päike läbi põlise pärna krooni, mille tüve najal nuttis väike mustajuukseline Tiiu, hoides kramplikult kaenlas äsja purunenud nukku.

Lapsed, Tiiu ja Peet, tulid nagu alati ikka rõõmsalt lauldes ja hõisates oma mängukohale, kus algas kohe mäng. Nad mängisid pea alati kooli. Ka täna oli kuulda pärna alt Peedu vanamehelikku ja tigidatoonilist häält, võis juba kohe arvata, et tema kasvandikud on teinud mõne koerustüki: on olnud sõnakuulmatud, või teinud pahandust, või jällegi jätnud tegemata kodused ülesanded.

Kord oli koolis vali, eksijaid karistati sõnalausumata peenikeste valgete kasevitsadega. Sel momendil võis kuulda Tiiu heledat teeseldud nuttu, sest Tiiu oligi ju see sõnakuulmatu mängukoolis.

Sageli kisa peale ilmus emagi aeda, kus ta alati leidis puruvihase õpetaja Peedu, kel suured traadist prillid nina peal ja ise kriiskas: „Nurka, marss, sõnakuulmatu tüdruk! Vitsa saad veelgi, kui vait ei jää!“

Tiiu, väike süüdlane, nõjatus harilikult puutüvele ja kisendas, näol trotslik ilme, silmad nutused ja ninaots tulipunane nagu punane lõngakera. Näis ise olevat vihane, kuid samas näitas õpetajale keelt — keeras selja ja trampis jalgadega maad ning kisendas edasi.

Emal harilikult püüdis vaigistada närvilist õpetajat ja jonnakat õpilast, kuid see tal õnnestus harva.

Täna aga oli suurem konflikt mängukoolis. Kooli külastas nimelt arst Kõverkael, kelleks oli loomulikult Peet. Alles äsja oli astunud arst vana pärna juure kindlal kõnnakul, seljas ema vana kõõgi-

põll, käes taskunuga, lusikas ja üks väike pudel „palderjani juurtega“.

Tiiu pani kohe tähele, et arstil oli sarnasust nende õpetajaga, ning seletas seda teistelegi, kuid nende õpetajal ei olnud sääraseid suuri musti vurrusid nagu arstil, kellele olid need joonistused näol kaartena silmadeni.

Lapsed võtsid vastu arsti viisaka tervitusega: „Tere, arsti-onu!“

Arst hakkas kohe tööle, andis lastele kõige enne palderjani, et viimased oleksid rahulikud, sest operatsioonid võtvat kaua aega ja sünnitavat valu. Arst uuris kõigepealt kopsu, koputades noapeaga seljale. Kirjutas igäihele rohtu ja andis juhiseid rohu tarvitamiseks.

Viimaks ta hakkas hambaid uurima. Tiiul oli mitu katkist hammast ning arstil oli nendega palju tegemist. Ta puhastas neid puuorgiga ning lõpuks tahtis Tiiu lahtise hamba välja tõmmata. Tõmbaski, kuid enne lõi Tiiu oma väikesed kassihambad valu pärast arsti näppu.

Nüüd oli kisa kõik kohad täis... Tiiu suu verd täis, „arst“ hoidis oma näppu kinni ja kisendas... Lõpuks unustas oma doktori seisuse täielikult ning haaras viha pärast Tiiu nuku ning virutas vastu puud. Tiiu kisendas veel enam.

Lõpuks tuli ema. Leidis Tiiu haletsemisväärse seisukorras, „doktor“ aga eemaldus kohe ema lähenedes. Ta oli vististi võitu saanud oma valust...

Väike õnnetu Tiiu seletas emale, et neil käinud arst ja tõmmanud tal hamba välja — nüüd koledasti see koht valutavat. Arst annud küll palderjani rahustuseks, aga see ei aidanud. Ema otsis „ars-

ti“, seda ei võidud aga enam leida kusagilt.

Emä kutsus Tiiu koju, kuid see keeldus. . . Tiiu korjas kokku oma nukuräbalad ja väsinuna tõttas vana hea sõbra pärna alla.

Tuhanded mustendavad, värisevad varjud tantsisid Tiiu ümbruses kuldkollasel liival ja Tiiu jälgis neid nagu unenäos. Ta oli väsinud. Tahtis nutta, kuid nutt

ei tulnud; tahtis tõusta, kuid ei jaksanud.

Tasa liuglesid pärnaõied unelaulu lauldes ja katsid pärjana Tiiu longulangenud pea. Ta oli uinunud.

Kogu ümbrus oli pühapäevalikult vaikne. Ainult tasaseid samme oli kuulda kusagilt. Peet astus põõsa tagant välja magava Tiiu juure ja sosistas: „Anna andeks!“
Irma K.

Mustlased.



Veetsin suve Elva lähedal. Igaks laadaks kogunes mustlasi Uderna metsa. Palju tuli neid augustikuu laadaks, üle kolmnekümne pere, juuni ja juuli laadadeks tuli kokku kahekümne pere ümber.

Mustlane, jõudnud kohale, kus juba ta suguvennad ees on, jätab hobuse keset teed, viskab ohjad naisele, ise läheb aga suguvendadega nõu pidama. Varsti tuleb tagasi, juhivad hobuse valitud kohale. Rakendab hobuse lahti, paneb kammit-sasse ja laseb ta lahti, hobune mingu omapead, kas või teise mehe heinamaasse.

Naine ja lapsed tulevad koormalt. Lapsed, saanud maha, jooksevad igaüks ise poole ja ei tule enne tagasi, kui näevad lõkkesuitsu. Mees läheb metsa telgi jaoks ritvu otsima, naine hakkab koormalt patju laduma mahalaotatud vaibale. Keskmisel mustlasel on kuni kümme patja. kõik isesuurused ja isesugusest kirjjust riidest.

Mees on vahepeal leidnud sobivad ridvad: neli võrdlemisi lühikest ja ühe pika. Pikk ritv teritatakse ühest otsast ja lüüakse maasse, siis tõmmatakse oheliku abil looka. Riie üle, nurgad maasse vaia-de abil, tuli ette, pada peale — ja must-laselamu on valmis.

Tule juures veedab mustlane suurema osa õhtust. Vaatleb leeke, kuulab paja podisemist, laulab vahetevahel kurbi viise, nagu tuletades meele möödunud õn-

nerikkamaid noorusaegu. Kui leidub laagris harmoonika, siis lõbu laialt. Noored uhuvad tantsida, vanad istuvad ümberingi, lauldes kurbi viise, neid sugugi ei eksita tantsuks mängitavad lööklaulud.

Mustlane suitsetab. Alates pisikesest plikast-poisist kuni vana taadi-eideni. Arvan, et mittesuitsetajat mustlast üldse ei leidu.

Võõraste külastades mustlaslaagrit korraldavad mustlaspoisid neile rünnaku, kõik nuruvad paberosse või tubakat. Lubavad laulda ja tantsida, kui aga suitsu saaks. Parem on siiski mustlaspoisse mitte lasta laulda, sest nende laulud pole kuigi huvitavad. Mustlasneidude laul seevastu on meeleoluline, unistav-nukrutsev.

Meil elutsevad mustlased pole väga rikkad. Elatuvad hobuste paristamisest, naised ennustamisest. Mõned vaid on ostnud talu või maja, vahel harva sõidavad

nad suguvendi vaatama laagrisse. Kinnisvarata mustlane suvel rändab, talvel elab linnas või alevis.

Naistel pole kalleid ehteid. Nägin vaid üht mustlastari, kes omas väga hinnalised kõrvarõngad ja kaelakee. See oli ka ainus mustlane, kes oli enamvähem korralikult rietatud, isegi lõpetanud algkooli ja kavatses minna edasi Tartu keskkooli.

Mustlane armastab kirevaid värve, kuid rõivaist ta suurt ei hooli: kuhu auk käriseb, sinna ta jääb, nõelumisega mustlane end ei vaeva. Sellepärast võib tihti näha mustlastari, kellel mitu kleiti ülestikku.

Nähes mustlasi laagris lõkketulel laulmas-tantsimas valdab mind vahest igatsus rännata ühes mustlastega ja nautida nende vaba looduslaste elu.

Lucilla V.

Kui mul oleks...

Kui mul oleks palju raha, siis ostaksin oma vanemaile ilusa väikese talu ja endale auriku, mis võiks sõita ka Põhja-Jäämerele. Siis algaksin ümberilma reisu.

Esmalt asuksin teele põhjamaadesse. Tahaksin näha neid jäämägesid, mis ujuvad kui hiigelaurikud Põhja-Jäämerel. Lähaksin eskimodele külla. Seal võiksin sõita põhjapõtradega ja koertega mööda lumist legendikku. Mälestuseks võtaksin eskimode kodumaalt kaasa ühe jääkaru ja mõne keiserpingviini.

Sealt sõidaksin otse soojadele maadele, nimelt Austraalia. Salomoni saartel prooviksin sõita pärismaalaste sõjakanuudega. Austraaliast siirduksin Uus-Meremaale ja külastaksin maoriseid. Austraaliastki lei-

duks midagi kaasa toomiseks, näit.: känguruid, musti luiki ja kilpkonni.

Siis sõidaksin Havai saartele ja sealt Ameerika rannikule. L.-Ameerikas külastaksin oma ristiisa, kes elab Argentiinas.

Tahaksin näha ka maailma kõige ilusamat linna Rio de Janeiro. Seal jooksin head kohvi. Eks sealgi oleks palju vaatamisväärsust. Sõidaksin veel Aafrikasse ja Indiasse. Aafrikas püüaksin kinni mõne lõvipoja, Indias noore tiigri ja veel teisi loomi.

Indias külastaksin fakiire ja Tiibetis kuulsaid laamasid, neilt õpiksin palju müstilisi asju. Tiibetis sööksin „neljakümne-aastast võid“ ja jooksin teed peale.

Indiast sõidaksin meeeldi Egipt-

tusesse. Egiptuses leiduks ehk veel mõni kaevamata Vaarao haud, mida võiks külastada. Seal vaataksin uhket hommikumaa linna Kairot, kus on suured lossid ja mošeed ning kitsad kõverad tänavad. Egiptusest sõidaksin edasi Jeruusalemma ja Petlemma. Petlemmast hakkaksin koju tulema. Tagasisõidul tuleksin läbi Hispaaniast, Inglise- ja Saksamaalt, kus näeksin veel palju huvitavat suurlinnade elust.

Kui siis ükskord koju jõuaksin, siis asutaksin endale loomaia kaasatoodud loomadest. Eks oma kodumaal ole tööd ka küllalt, pole tarvis võõrsile jääda. Kuulsin kord ühelt vanemalt härralt, et meie jõgedest on vanasti leitud pärleid.

Otsiksin ka ja kaevaksin kodumaa mullast varandusi, võibolla leian põlevkivipõhjast mõne nafta-allika, mis võib meie kodumaale tuua rikkust.

Endel P.

Kui mul oleks palju raha, siis oleksin ma vist küll õnnelik, sest siis täituksid kõik mu senised soovid.

Aga siiski, kui on palju raha, ei saa mitte alati olla õnnelik, võib mõni varastulla, varastada raha ja lasta jalga. Mine püüa siis veel kinni — vaesus ongikäes.

Noh — kui mul seda rahakest oleks, küll ma siis teda ka peidan varaste eest.

Kui mul oleks palju raha, siis — siis võtaksin kõigepealt endale uue korteri, suure ja hästi mugava. Sinna ostaksin kõikisugu kalleid mööbleid ja muid ilusaid asju.

Aga ei, parem ostaksin või ehitaksin maja, ilusa ja suure, ning elaksin siis seal uhket moodi nagu kuningatar. Selle maja ehitaksin ma „pilvedeni“, maja peal ei oleks mitte tavaline katus nagu muil majul, vaid üks ilus rohtaed.

Sinna rohtaeda teeksin ka ühe lennuki startimis- ja maandumiskoha, siis ostaksin lennuki ja sõidaksin sellega ümber maailma. Kui ma sealt tagasi jõuaksin, ei pruugiks ma maanduma minna kuhugile kaugele linnast välja, vaid oma aeda.

Ostaksin endale ka auto ja sõidaksin

alati autoga, kui kuhugile vaja minna, ei kõnniks mitte jala.

Ma laseksin endale ehitada ilmatusuure laeva, millega sõidaksin ookeanil. See laev oleks nii suur, et kui ta peatänavat mööda hakata minema ühest laeva otsast teise, siis kuluks selleks ära terve päev. Sellel laeval oleksid kauplused, kinod, teatrid, saunad jne.

Kui mul oleks palju raha, siis ma ei hoolitseks ainult enda lõbude eest, vaid ka selle eest, et linnas, kus ma elan, valitseks headus.

Ka hoolitseksin ma vaeslaste ja vaeste eest, muretseksin neile rõivaid, sooja korteri ja toitu, korraldaksin vaeslaste kodusid ja hooldamiseseltse. Haigeile muretseksin rohtu ja toitu, et nad saaksid varsti terveks.

Ma kirjutasin, et mis ma kõik teeksin, kui mul oleks palju raha. Aga see raha lõpeb ju kord otsa.

Ma soovin, et mul oleks palju keldreid raha täis ja et see raha kunagi otsa ei lõpe.

See soov aga täitub vaevalt.

Elo T.

Aadu ja Peedu.

I

Aadu elas linnas, ta vanemad olid vaesed. Ta oli oma onu juures, kes elas maal ja omas talu, käinud mõned korrad. Aadule hakkas seal meeldima talupidamine, sest ta armastas loomi. Huviga vaatas ta, kuidas taluinimene kõike korraldab: oled kui valitseja oma rahvale omas riigis.

Aadu suurim ja ainsam soov oli, et temast saaks talupidaja. Kord, kui Aadu oma isale enda soovist rääkis, siis isa ütles, et nad on liiga vaesed, et osta endale maa, muretseda hooned ja loomad. Siis Aadu otsustas ise endale koguda niipalju raha, et saab osta talu, mida ta on mitu korda näinud uneski.

Aadu algas rahateenimist ajalehtede müügiga, ja esimene, keda trükikoja ees iga päev võis näha enne ajalehe ilmumist, oli ikka Aadu.

Kui tal oli lehepakk käes, siis ta sammus kiirelt linna tänavail ja pakkus valjudel hüüdudel oma lehti. Ta oli viisakas ja elav pakkumises, see meeldis ostjaile ja talt osteti kõik lehed, aga siiski nende tulust ei jatkunud talu ostu jaoks.

Siis õppis Aadu sepaks. See töö oli alguses väga raske, ka oli palk väike.

Ent Aadu mõtles talule ja töötas väsimatult. Niisugune järjekindel töö tegi ta sitkeks ja tugevaks. Aadu hoidis iga sendi kokku ja loobus ka lõbustusist, mida tema sõbrad endale lubasid.

Suveti sõitis Aadu onu juure maale, kus onu imestas ta tugevat keha, mida linnapoiste juures tuleb harva etta. Siis jutustas Aadu oma plaanest ka onule.

Kord rääkis onu, et on müüa üks kena talu, kus peremees on hooletu. Aadu tahtmisel mindi talu vaatama ja see meeldis Aadule.

Talu hind oli aga suurem, kui seda oli Aadu kogutud raha. Aadu sõitis linna kurbade mõtetega. Kuid varsti leiti nõu. Viisaka ja korraliku oleku tõttu usaldati Maapangas Aadule puuduv summa ja ta ostis endale kauaigatsetud talu.

Talus asus ta tööle suurima hooga, sest nüüd ta oli saanud sellele alale, mida ta ammu igatsenud.

Sõbrad, kes elasid linnas, imestasid ta tööjõudu ja rikkust. Aadu ise aga on väga õnnelik, sest ta on saanud omale talu, millest ta mõtles ja unistas juba kümneaastase poisikesena.

Tenno K.

II.

Suure metsa ääres seisis väike, madal majake. Katus ja seinad olid vajunud viltu ning aknad mustendasid kurbade silmadena. Kuid siiski olid selle maja seinad näinud ka rõõmsaid päevi. Rõõmsaid päevi siis, kui elas veel majapere-mees. Nüüd ta oli aga surnud, jättes lei-nama naise ja viieaastase poja, nimega Peedu.

Aastad möödusid. Peedul algas kooli-aeg. Ta ema oli väga mures, kuidas osta pojale õpperaamatuid, mis olid väga kal-lid. Et aga ema tegi hästi õmblustööd ja külast talle hulk töid saadeti, sai ta varsti vajaliku summa ja tegi ostud küla raamatukaupluses.

Kuid ta püüd ja vaev ei aidanud kah-juks. Poiss oli väga laisk ega viitsinud õppida. Nii möödus Peedu laiseldes paar aastat.

Saabus jälle talv. Õpetaja andis kodu-seks kirjandiks: „Esimene lumi“. Peedu tu-li pahaselt koju seepärast, et oli antud jäl-legi „rohkesti“ koolitööd järgnevak päevaks.

Peale einetamist asus Peedu tööle. See arenes väga aeglaselt. Paar korda katse-tas ta, kui aga töö ei annud soovitud ta-gajärgi, vihastus Peedu ja lükkas vihud-raamatud hoopis kõrvale.

Seda nägi ema. „Poiss, kui sa ei oska, las' naabri Sass aitab.“ Sass oli Peedu sõber naabertalust.

Kus Peedu seekord kohe ootamatult vastu: „Mina tahan ise töötada, tahan,

kuid ei oska.“ Võttis pliiatsi siiski kätte, vihu lähemale ja hakkas uuesti maalima varesejalgu.

Kolmel korral ebaõnnestus töö, kuid siis, — siis neljandal katsel meeldistalle väga oma kirjutis. Ja miks siis ka mitte, kui poiss oli püüdnud kõigest väest, et saada üle mäest.

Järgneval päeval oli lumi sula. Kohane just lumesõja pidamiseks, milles Peedu alati oli esimene. Muidugi peeti ka siis hommikul enne tunde väike „madin“, mi-da õpetajagi tuli vaatama.

„Noh, Peedu, kui sa oma kirjandite kirjutamises ka nii vahva oleksid nagu lumesõjas, kiidaksin ma sind väga,“ üt-les õpetaja.

Helises kell ja algas esimene tund. Eesti keele tund. Ja sel tunnil sai Peedu suure au osaliseks: teda kiideti esimest korda õpetaja poolt ja lasti teda oma töö ette lugeda .

Selles Peedu kirjutas, kuidas ta oli teinud kirjandi proove ja katsetanud mit-med korrad ja kuidas siis viimaks oli saanud üle mäest — oli kirjutanud kir-jandi, mille üle ta isegi rõõmustus.

Selle töö eest kiitiski õpetaja Peedut ja käskis tal alati nii õppida, et saavutab esimesi kohti klassis. Ja õpetaja andis siis lastele uue kirjandi pealkirjaga: „Kes püüab kõigest väest, saab üle igast mäest.“

Ülo R.



Näitusmessil.

Käisime kooliga sügisel näitus-messil. See oli Soo tänaval kolmes suures vabrikuhoones.

Esimeses hoones äratasid tähelepanu moodsad mööblid tuntud mööblitööstusilt. Käsitöina silmasin värvilisi vaipu, P. K. „Estonialt“ mitmesugust piima ja piimasaadusi, „Põhjalal“ oli mänguasju ja jalanõusid. Lätist oli toodud näitusele sealkasvatatud suhkrut. Meil ei kasvatata veel suhkrut, kuid pea kavatsetakse teha sellega algust.

Mind huvitasid „Kreenbalti“ värvilised kangad, villased kootud esemed, ülikonna- ja mantliriided, hulk niite ja lõngu. Vaatlesin mitmesuguseid lõhnaõlisisid, neid pritsiti tasuta inimestele. Mulle meeldisid Põhja Puupapivabriku värvilised kirjababerid.

Näitus-messi õuel äratasid tähelepanu puurid kodujänestega, ühel mustal jänesel olid pojad. Silmasin puurides mitmet tõugu tuvisid. Kui noorkotkad vabastasid tuvid puurist, lendasid nad koju. Need olid kirjatuvid. Hoovis silmasin veel atru ja viljapeksumasinaid.

Teises hoones asetseb alumisel korral gaasikaitse ja selle areng. Minu tähelepanu köitsid suusad, suusa sidemed ja kinnised. Seal oli ka suusahüppe künka kavand. Vaatlesin veel mitmesuguseid ilmale vastavaid suusamäärdeid. Ülemise korra rõdul oli pitskardinaid ja linakesi. Mulle meeldisid värviliste nütidega kaunistatud taskurätid.

ETK väljapanekuis silmasin tubakat, jahu, kohvi ja kohviube, millest ise segavad kohvisorte. Korgivabrikult meeldis mulle korkidest paviljon ja väikesed korgid. Suletööstus oli näitusele toonud ilusa pehme sulgteki. Silmasin Eestis valmistatud lennukeid „Ennu“ ja „P.O.N.1“¹. Paistsid silma nahaparkimise suured anumad.

Kolmandast hoonest oli vist muist asju ära viidud. Seal nägin vaid autosid, einelauda ja lastemänguasju.

Kui kõik vaadeldud, ruttasime koju, sest oli juba hilja.

Ingrid J.

Võimlemispidustused Tallinnas.

Meil peeti esmakordselt sääraseid pidustusi möödunud suvel 16.—18. juunil, s. o. kolm päeva. Nagu tavaliselt alati ka seekord pidustusi riigihümniga ja selle juure kuuluva tseremooniaga. Nii ka nüüd. Võimlejad, sportlased ja nende juhid rivistusid väljale E. V. kujuliselt.

Lauldi hümnit ning hiivati masti pidustuste- ja rahvuslipp.

Selle järele avas riigivanem hr. K. Päts pidupäevad ja tervitasid teised tähtsad tegelased, kes toonitasid võimlemispidustuste ja võimlemise tähtsust. Esimene päev kuulus täiesti spordile. Oh-

tul mängiti jalgpalli provintsi- ja rahvusmeeskondade vahel, võitis rahvusmeeskond 4:2.

Järgmised päevad pühendati ainult võimlemisele. Neil päevil esinesid nais- ja meesvõimlejad ja ka kooliõpilased tüdrukud ja poisid, kelle esinemine sai eriti teenitud vägeva kiiduavalduse. Peale selle demonstreerisid lätlased oma võimlemisnumbreid, mis jätsid väga hea mulje.

Ka andis „Draamastuudio“ teater teise päeva õhtul vabaõhuetenduse „Killamägedel“, mis oli väga haarav ja manas

esile võidukate eestlaste minevikku — vikingite ajast.

Võimlemispidustused lõppesid üldiselt elavate ja südamlikkude tänuavaldustega mõlemailt poolt, — nii võimlejailt kui pealtvaatajailt. Mõnda lahku rõõmsas meeleolus, sest mängud olid hästi lõppenud.

Mängud olid toonud rahva lähemale spordile ja võimlemisele. Loodame, et tulevikus sääraseid võimlemismänge korraldatakse sagedamini.

Rix.



On kavatsusel lähemal ajal asutada meie kooli juure spordiring, mis hakkaks teotsema võimlemiseõpetaja mag. A. Grünbergi juhatusel. Spordiringi sihiks oleks arendada ja kasvatada õpilasi kehaliselt. Järgmisel aastal võiks tulla kõne alla ka TKSÜ-sse liikmeks astumine. Meil kui noorel koolil puudub küll veel suurem tutvus- ja sõprusring, kuid loodame seda osaliselt saavutada spordivõistlusil.

Meil on ka mõni kõvem sportlane, nagu VIII kl., s. o. meie kooli viimase klassi õpilane G. Ratasepp, kelle tagajärjed just halvad ei ole. Nii näiteks on:

60 m jooks	7,6 sek.
100 m jooks	12,4 sek.
Kõrgushüpe	1,55 m.
Kaugushüpe	üle 5,50 m.

Samuti on ujumises võrdlemisi häid tagajärgi saavutanud sama klassi õpilane E. Järv, kelle mõned tagajärjed:

50 m. rinnuli	42,2 sek.
50 m. vabalt	33,4 sek.
100 m. vabalt	1,29,3 m.

Talvel kavatseme suusa- ja uisusporti hakata tegema. Viimaseks oleks Realgümnaasiumi liuväli kõige sobivam.

Oleks hea, kui saaksime mõne teise kooli sama klassi õpilastega pidada võistlusi talvel kas võrk-, korv- või jääpallis, mis meid palju aitaksid edasi sportlikus arengus.

Selleks jõudu ja julget alguseindu asutatavale Inglise Kolledži spordiringile.

Verner P.

Karikatuure.



VI klassi sasipea.



Meie priimus „Piilupart“
klassi mööda tantsib.

Tahvli juure kutsutaks',
sinna rõõmsalt vantsib.

Kui ta oskab midagi,
siis ütleb ikka: „Näkkab!“
Istub uhkelt kohale
ja sule tinti täkkab.

Ta väga palju vembutab
ja teisi narrib tihti.
Kui juhtud teda puutama,
siis nutupill on lahti.

Gunda R.



Riku kõmbib kooliteed,
tee peal ees on mudaveed.
Mõtleb: „Koolitee on paha,
jätaks koolielu maha.“

Rikul põhjus kurb on olla:
ei saa rõõm tal meeles olla:
kirjatööd on tegemata,
tükid pähe õppimata.

Endel M.

Fatti paks kui tünn,
nagu karjasõnn.

Aga vahe ainult see,
et tal mitte karjatee
hommikuti minna pole...

Ah, küll oleks see tal tore:
poleks vaja õppida,
„nõrku“ kodus näidata.

Elo T.

Õppur F. V.

(Riia I Eesti algkooli „esindaja“.)

Pealtnäha kaunis „šikk“
noormees, kuid kahjuks
täiesti pime mõne kaas-
õppuri suhtes.

„X“.



Tüüpe VII klassist.

Klassis õpilasi palju,
mõni neist kui kindel kalju
õppimises, muidugi,
maha ei jää sugugi.

Kochil on üks agar meel,
tema suus käib võõras keel,
Tahtmine tal õppida
tarkust pähe koguda.

Messu tahab „poppi“ teha,
räägib, haigus kurnab keha...
Aga õpetaja, kuri,
arvab, Messu meel on nüri.

Klassis „ridvad“ kaunis suured,
neil on sees need laiskusjuured,
õppida nad vähe tahtvad,
mürtsu löömises on vahvad.

Koss.

Nalju.



Me klassis kena tüdruk on
kes tantsib ka baletti,
ta sihvakas kui toonekurg
ja veidi ninatark'ki.

Helgi.

Õpilane Majak otsib midagi oma kotist.
Õpetaja näeb seda ja küsib: „Majak, mida
te teete?“ Majak vaikib.

Õpetaja vihastub ja ütleb ärrituses: „Kas
te räägite üldse või ei saa aru eesti keelest?“
Majak ikka vaikib.

Õpetaja hüüab: „Majak, sa seisa püsti!“

Laine P.

Saksa keele tunnis loeb õpetaja järgmise
tüki pealkirja: „Was man . . .“

„Õpilane Vassman ei ole koolis,“ teatab
üks õpilane.

Koss.

Õpilane Pukspuu teeb „spikrit“. Õpetaja
näeb seda, võtab tal „spikkeri“ ära ning
ütleb: „Selle eest saate „kahe“.

„Aga ma ei saanudki veel vaadata,“ va-
bandub Pukspuu.

Valter K.

Õpetaja küsib õpilaselt: „Mis on kõvim
mineraal?“

Vastus kõlab: „Telliskivi, härra õpetaja.“

Irka.

Oli ajalootund. Aeti, nagu harilikult,
„väikselt juttu.“ Korraga küsib õpe-
taja: „Marfa Märjamaa, mis aastal oli Trooja
sõda?“ Väike ja terane Marfa krapsab
püsti, kuid vahib otsivalt ringi, sest ta ei
teadnud, kas Trooja sõda üldse oli olnud.

Koss, kellel on tulnud hea mõte, sosistab
ülemeelikult midagi oma ees seisvale Marfale.

Marfa näole ilmub iseteadev naeratus ja
julgelt vastab ta: „Trooja sõda oli aastal
1956.“

Jesofkoss.

„Ema, kui kahju, et meil lastel pole kae-
lad nagu kaelkirjakul!“

„Aga milleks?“ küsib ema.

„Kompveki neelamisel oleks siis mõnu
palju suurem!“

Silvia O.

„Isa, anna mulle 25 senti.“

„Mis, nii suur poiss kerjab veel 25 senti?“

„Jaa, sul on õigus, anna parem 1 kroon!“

Vööras: „Nimetate seda vasikalihaks? See
on tõesti igale korralikule vasikale solvav.“

Kelner: „Vabandust, meie ei tahtnud teid
solvata.“

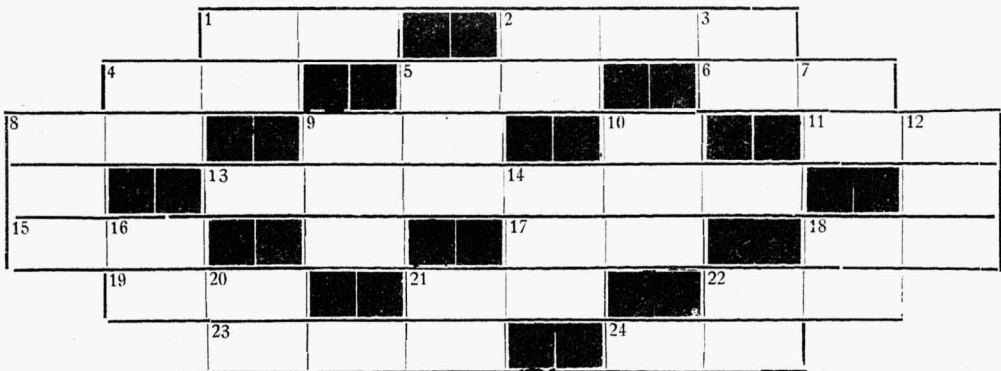
Antsuke koolis. „Ütle mulle Ants, kus on
süda? Kas sa ei tunne siin lõõke?“ küsib
õpetaja, näidates südamele.

„Ah ei,“ vastab Ants „neid tunnen hoo-
pis teisel kohal.“

Verner P.

AJUSPORDI NURK

Silpristsõnad.



Põikread: 1. Lind. 2. D'Alberti ooper
4. Kuulus Tallinna kala. 5. Puhas, karske, jahe.
6. Maakoht Tartumaal. 8. Juhan Liivi teos. 9. Elamu.
11. Oskussõna kaitsevääst. 13. Eesti kirjanik mööd. sajandist.
15. Elava olevuse algaste. 17. Üks kitseliik. 18. Tootus.
19. Puhkpill. 21. Arutluse tulemus. 22. Punakas värv.
23. Linn Kanadas. 24. Üleaedne.

Püstread: 1. Kasu. 2. Soolata. 3. Ametmees vanas Roomas.
4. Suusõnalise kõneluse asetäitja. 5. Viin rahvakeeles.
7. Vili. 8. Lahing ajaloost. 9. See, mis põeb praegu kriisi.
16. Juurvili. 12. Tige. 14. Luulehobu. 16. Eesti rakenduskunstnikkude organisatsioon.
18. Sõiduk. 20. Kauba puhas kaal. 21. Mehe nimi. 22. Kelner.

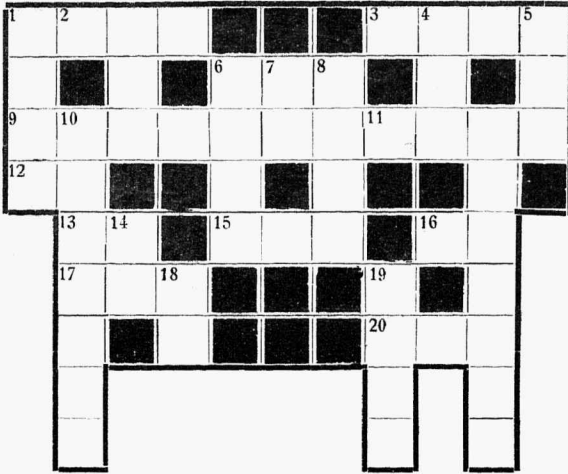
Palju neid on?

Perekond koosneb kahest isast, kahest emast, kahest pojast, kahest tütrest, kahest abielumehest, kahest abielunaisest, ühest ämmast, ühest äiast, kahest õest, kahest vennast, ühest miniast, ühest vanaisast, ühest vanaemast, neljast lapsest ja kolmest lapselapsest.

Mitmest liikmest koosneb see perekond arvtliselt?

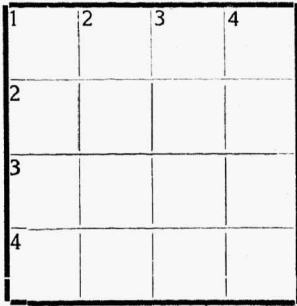
Mis on selle jutu viga?

Kord läks üks vanamees surnuaeda. Seal ta heitis pingile magama. Ta nägi unes, et ta suri ja et Peetrus teda taeva ei lasknud. Ta mõtles: maa peal tehakse teed rinnaga, eks siin või ka teha. Peetrus laskiski ta sisse. Aga sel minutil, kui ta taeva sai, laskis Jumal välja lüüa ja vanamees surigi tõeliselt ära. Mis on selle jutu loogiline viga?



Põikread: 1. Sealt võetakse vett. 3. Kodu-
lind. 6. Naise nimi. 9. Õppeaine. 12. Noot.
13. Mehe nimi Ameerikas. 15. Appihüüd. 16.
Tema saksa keeles. 17. Nii . . . 20. Inglise-
keelse sõna lühend.

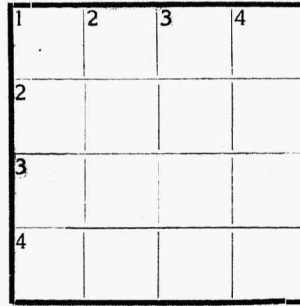
Püstread: 1. Tualettese. 2. Vana naine.
4. On igas elukorteris. 5. Amet. 6. Koduloom.
7. Noot. 8. On kõrbes. 10. Töõndusala. 11. Ka-
rstusruum. 14. Noot. 18. Hüüatus 19. Sai



Vasakult paremale
ja ülevalt alla.

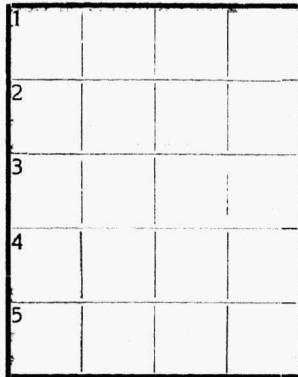
1. Elab vees.
2. On sepal.
3. Looma . . .
4. Sammu.

a a a a a a l l l
k s s u u t t f



1. Järv Viljandimaal.
2. Kena.
3. Hunt.
4. Virk.

i i i i l n s s s s
s u u u u õ



1. Koer.
2. Lumi on vahest . . .
3. Võimlemistunnis
lapsed seisavad . .
4. Osa ööpäevast.
5. Veeloom.

p e e n i u u s s l a
a r õ h h t v ä k

Sisukord:

	Lhk.
1. Saatesõna	3
2. Leek loidab	4
3. Leek	5
4. Meie kooli aastapäev	6
5. Kuule mind	7
6. Sügisel	7
7. Anna Haava 70. a. hällipäevaks	8
8. Anna Haava aktus meie koolis	9
9. Lõkkeõhtul	10
10. Igaüks oma õnne sepp	11
11. Lugu Erikust	12
12. Jõululaupäeva õhtul	14
13. Muljeid Otepääst	15
14. Noorkotkaste III üleriiklik õppelaager Elvas	17
15. Lohul laagris	18
16. Juhtum jaaniööl	20
17. Reis Budapesti	22
18. Ekskursioon Narva	26
19. Kohtla söekaevandused	30
20. Mälestisi	31
21. Minu kaasõppureid	32
22. Aastal 2034	36
23. Pildike minu lapsepõlvest	40
24. Mustlased	41
25. Kui mul oleks	42
26. Aadu ja Peedu	44
27. Näitusmessil	46
28. Võimlemispidustused Tallinnas	46
29. Spordinurk	47
30. Karikatuure	48
31. Nalju	50
32. Ajuspordinurk	51